



**LAUREA**  
AMMATTIKORKEAKOULU

*Uuden edellä*

# Sähköisen laskutuksen vaikutus pienyrittäjiin - Case Yritys X

---

Johansson, Sini

2013 Leppävaara

Laurea-ammattikorkeakoulu  
Laurea Leppävaara

Sähköisen laskituksen vaikutus pienyrittäjiin  
- Case Yritys X

Sini Johansson  
Liiketalouden koulutusohjelma  
Opinnäytetyö  
Helmikuu, 2013

Sini Johansson

Sähköisen laskutuksen vaikutus pienyrittäjiin - Case Yritys X

Vuosi 2013

Sivumäärä 36

---

Taloushallinnon sähköistäminen on yleistynyt yrityksissä. Suuret yritykset ovat siirtäneet toimintonsa lähes kokonaan sähköiseen ympäristöön ja sähköisellä laskutuksella on tässä prosessissa suuri rooli. Pienille yrityksille sähköiseen taloushallintoon siirtyminen on suuri investointi ja monet yrittäjät kokevat sähköistämisen olevan palvelus suurempia yrityksiä kohtaan. Pienet yritykset siirtyvät hitaasti sähköiseen laskutukseen, mikä hidastaa koko kehitystä. Täysi hyöty sähköisistä järjestelmistä saadaan irti vasta, kun kaikki osapuolet hyödyntävät sähköistä laskutusta osana taloushallintoaan.

Tässä opinnäytetyössä perehdytään sähköiseen laskutukseen ja erityisesti siihen, kuinka pienyritykset sekä yrittäjät tulevat selviytymään sähköistämisen läpimurrosta. Työn teoriaosuus käsittelee sähköistä laskutusta osana sähköistä taloushallintoa koko yritysmaailman näkökulmasta. Työn tutkimusosuus perustuu pienyrittäjän tarpeisiin ja tästä näkökulmasta esiin nousevien tarpeiden ratkaisemiseen.

Työ on toteutettu kvalitatiivisena tutkimuksena, jossa perehdytään pieneen kuljetusalan yritykseen, joka on siirtymässä lähitulevaisuudessa sähköiseen laskutukseen. Työssä pohditaan syitä pienyrittäjän sähköiseen laskutukseen siirtymiseen sekä haasteita, joita yrittäjä kokee matkalla kohti sähköistä laskutusta. Lisäksi selvitetään, minkälainen ratkaisu olisi siirtymisen kannalta pienyrittäjälle kannattavin, jotta välttyttäisiin turhilta investoinneilta.

Tutkimuksessa kävi ilmi, että syitä pienyritysten hitaaseen laskutuksen sähköistämiseen on monia. Pienet yritykset eivät saa sähköistamisestä kustannussäästöjä, kustannukset saattavat jopa kasvaa. Järjestelmien käytön opetteleminen vie paljon aikaa. Vanhemman sukupolven yrittäjät eivät luota sähköisiin järjestelmiin eikä niitä haluta opetella edes käyttämään. Yrittäjän on vaikea saada tietoa tarjolla olevista ohjelmistoista ja tarjonta on vielä suppeaa.

Asiasanat: Sähköinen laskutus, taloushallinto, verkkolasku, pienyrittäjä

Johansson, Sini

The effects of electronic invoicing on small entrepreneurs

Year	2013	Pages	36
------	------	-------	----

---

The digitization of financial management is an increasingly common phenomenon. Large companies in particular have digitized their financial management function, and electronic invoicing has played an important role in this process. To small companies the transition to electronic financial management represents a significant investment and many entrepreneurs view the ongoing trend towards digitization as favoring larger companies. Smaller companies are gradually adopting electronic invoicing but the slow pace of change can be viewed as retarding general development in this direction. The full benefit from the use of electronic systems will only be achieved when all parties use electronic invoicing as a part of their financial management.

In this thesis electronic invoicing is examined in detail, particularly from the perspective of how smaller companies and entrepreneurs can complete the process of digitizing financial management. The theoretical section of the thesis examines electronic billing as a part of electronic financial management in terms of the business world as a whole. The empirical section focuses on the needs of the small entrepreneur and provides solutions based on these needs.

The work has been carried out as a qualitative study, which examines a small company in the transportation business which is planning to install electronic invoicing in the near future. In the thesis the reasons for the small entrepreneur's transition to electronic billing and the challenges which the entrepreneur experiences as a consequence of this transition are discussed. Furthermore, the thesis clarifies the transition solutions that would be most profitable for a small entrepreneur, so that unnecessary investments could be avoided.

In the study many reasons were uncovered for the slow process of transferring to electronic billing of small enterprises. Small companies do not benefit much from cost savings from the process, and the costs may even increase. Learning how to use the systems takes much time. The entrepreneurs of the older generation neither trust the electronic systems nor want to learn to use them. It is difficult for the entrepreneur to obtain information about the software available and the supply is still small.

Keywords electronic invoicing, financial management, electronic invoice, small entrepreneur

## Sisällys

Johdanto.....	6
1.1 Työn tarkoitus ja tavoitteet.....	6
1.2 Tutkimusmenetelmät.....	7
1.3 Työn rakenne ja rajaus.....	7
2 Taloushallinto.....	8
2.1 Perinteinen taloushallinto.....	8
2.2 Sähköinen taloushallinto.....	9
2.3 Digitaalinen taloushallinto.....	11
3 Laskutus.....	12
3.1 Ostolaskuprosessi.....	13
3.1.1 Perinteinen ostolaskuprosessi.....	13
3.1.2 Sähköinen ostolaskuprosessi.....	13
3.2 Myyntilaskutusprosessi.....	15
3.2.1 Perinteinen myyntilaskutusprosessi.....	16
3.2.2 Sähköinen myyntilaskutusprosessi.....	16
3.3 Sähköinen laskutus.....	18
3.4 Palveluntarjoajat.....	18
4 Verkkolaskutukseen siirtyminen.....	20
4.1 Suuret vastaan pienet yritykset.....	20
4.2 Siirtymäprosessi.....	21
4.3 Pk-yritykset.....	23
5 Sähköinen laskutus pienyrittäjälle.....	24
5.1 Yrityksen siirtyminen kohti sähköistä laskutusta.....	24
5.2 Sähköisen laskutusjärjestelmän valinta.....	25
5.3 Sähköisen laskutusjärjestelmän käyttöönotto.....	27
5.4 Yrittäjän laskutusprosessi.....	28
5.5 Sähköisen laskutuksen tulevaisuus ja suurimmat haasteet pienyrityksessä....	30
6 Kehitysehdotukset.....	31
7 Johtopäätökset ja yhteenveto.....	32
Lähteet.....	34
Kuviot.....	35
Taulukot.....	35
Liitteet.....	36
Liite 1.....	36

## Johdanto

Taloushallinnon sähköistäminen on yleistynyt ilmiö yrityksissä. Erityisesti sähköisen laskutuksen suosio kasvaa yritysmaailmassa ja suosiota vauhdittaa edelleen sidosryhmien sekä kuluttajien kasvavat tarpeet. Taloushallinnon sähköistäminen alkoi jo 1980-luvulla, kun ensimmäiset tietokoneet otettiin käyttöön taloushallinnon apuvälineenä. Tämän jälkeen tietokoneiden ja ohjelmistojen kehittyminen on tehnyt niistä yhä tärkeämpiä tekijöitä kirjanpidon hoitamisessa. Nyt 2000-luvulla taloushallinnon sähköistäminen on ajankohtainen puheenaihe ja pian voidaan puhua ehkä jo kokonaan sähköisestä taloushallinnosta. Varsinkin suuret yritykset ovat siirtäneet toimintonsa lähes kokonaan sähköiseen ympäristöön ja muut seuraavat perässä, tavoitteenaan tehostaa taloushallinnon prosesseja sekä saavuttaa tulevaisuudessa täysin paperiton toimisto.

Pienemmille yrityksille sähköiseen taloushallintoon siirtyminen on suuri investointi, sillä siirtyminen vaatii usein taloushallinto-ohjelmistojen uusimisen sekä henkilöstön koulutuksen. Vaikka resurssit olisivat pienet, paine sähköiseen laskutukseen siirtymiseen on pienissä yrityksissä suuri, sillä yhä useampi toimija edellyttää yhteistyökumppaniltaan kykyä sekä vastaanottaa että lähettää verkkolaskuja. Tulevaisuudessa taloushallinto ja laskutus tulevat pitkälti perustumaan pelkästään sähköiseen ympäristöön, joten sähköistäminen on pienilläkin yrityksillä väistämättä edessä.

### 1.1 Työn tarkoitus ja tavoitteet

Tässä opinnäytetyössä perehdytään sähköiseen laskutukseen ja siihen, kuinka pienyritykset sekä yrittäjät tulevat selviytymään sähköistämisen läpimurrosta. Tutkimusongelmaa, miten sähköinen laskutus vaikuttaa pienyrittäjiin, käsitellään yhden toimijan, pienen kuljetusalan yrittäjän avulla. Työssä pohditaan syitä pienyrittäjän sähköiseen laskutukseen siirtymiseen sekä haasteita, joita yrittäjä kokee matkalla kohti sähköistä laskutusta. Työssä etsitään yrittäjälle sopiva laskutusjärjestelmä mahdollistamaan muutosta ja seurataan prosessin kulkua sekä uuden järjestelmän toimivuutta käytännössä.

Työn tavoitteena on tutkia niitä ongelmia, joita pienyrittäjät kohtaavat siirtyessään kohti sähköistä laskutusta. Lisäksi pyritään selvittämään, millainen ratkaisu olisi pienelle yrittäjälle järkevin siirryttäessä kohti sähköistä laskutusta, jotta välttyttäisiin turhilta investoinneilta sekä hukkaan menneeltä ajalta. Tavoitteena on auttaa mikroyritystä valitsemaan yrityksen tarpeita vastaava reskontraohjelma, joka myös mahdollistaa laskujen lähettämisen sähköisesti.

Toisena tavoitteena on tämän työn avulla tuoda esiin sähköisen laskutuksen mahdollisuuksia ja hyötyjä sekä saada pienyrittäjät ajattelemaan asiaa uudenlaisesta näkökulmasta, jotta sähköistämisen motivaattorina ei olisi ainoastaan suurten yhteistyökumppaniyritysten luoma pakko.

## 1.2 Tutkimusmenetelmät

Tutkimus toteutettiin kvalitatiivisena eli laadullisena tutkimuksena. Tutkimus toteutettiin toimeksiantona ja yrityksestä käytetään nimeä yritys X, sillä yrittäjä ei halunnut nimeään julkisuuteen. Tutkimuksen pohjana oli kuljetusalalla toimivan pienyrittäjän teemahaastattelu ja hänen käytössään olevaan uuteen laskutusjärjestelmään liittyvä havainnointi. Lisäksi perehdyttiin aiheeseen liittyvään kirjallisuuteen ja muuhun materiaaliin, kuten erilaisiin haastatteluihin ja tutkimuksiin.

Kvalitatiivinen tutkimus lähtee todellisen elämän kuvaamisesta ja sen avulla pyritään löytämään tai tuomaan esille tosiasioita mahdollisimman kokonaisvaltaisesti (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2010, 161). Tarkoituksena on ymmärtää tutkittavaa ilmiötä. Kvalitatiivinen tutkimus sopii hyvin toiminnan kehittämiseen sekä vaihtoehtojen esiintuomiseen. Kvalitatiivinen tutkimus vastaa yleensä kysymyksiin miksi, miten, millainen (Heikkilä 2008, 16-17).

Tässä tutkimuksessa tutkimusongelmaa lähestyttiin tapaustutkimuksen näkökulmasta. Tapaustutkimuksessa tutkittavaa tapausta käsitellään ainutkertaisena ilmiönä, ei otoksena suuremmasta kokonaisuudesta eikä sitä tutkimalla pyritä tilastolliseen yleistämiseen (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2009, 53). Tapaustutkimuksella saadaan parhaiten kerättyä yksityiskohtaista, intensiivistä tietoa yksittäisestä tapauksesta. Tapaustutkimus mahdollistaa myös erilaisten tutkimusaineistojen, kuten esimerkiksi arkistojen, haastatteluiden, kyselyiden ja havainnointien, yhdistämisen. (Hirsjärvi ym. 2010, 130-131.)

## 1.3 Työn rakenne ja rajaus

Työ on rajattu käsittelemään erityisesti sähköistä laskutusta. Työn teoriaosuudessa käsitellään sähköistä laskutusta sähköisen taloushallinnon osana laajemmin koko yritysmaailman näkökulmasta. Työn tutkimusosuus perustuu pienyrittäjä-näkökulmaan ja tästä näkökulmasta esiin nousevien tarpeiden ratkaisemiseen. Työssä keskitytään yhden yrittäjän siirtymiseen kohti sähköistä laskutusta omassa yritystoiminnassaan.

Opinnäytetyö etenee siten, että työn alussa perehdytään sähköiseen laskutukseen ja kirjanpitoon yleisesti sekä käsitellään sähköistämisen yrityksille tuomia hyötyjä ja haasteita. Tämän jälkeen edetään pienyrittäjän kokemuksiin ohjelman hankinnasta, sen käyttämisestä ja mahdollisista ongelmista. Lopuksi tuodaan esiin mahdollisia kehittämiskohtia sekä yrittäjän toiminnassa että myös yleensä pienyrittäjien sähköisen laskutuksen kehittämisessä. Viimeisessä luvussa on työn yhteenveto, joka kokoaa yhteen opinnäytetyön johtopäätökset.

## 2 Taloushallinto

Yrityksen taloushallinto koostuu monesta osa-alueesta: laskutuksesta, kirjanpidosta, palkanlaskennasta, maksatuksesta, raportoinnista sekä viranomaisilmoitusten tekemisestä (Kurki, Lahtinen & Lindfors 2011, 18). Sähköinen taloushallinto nähdään usein vain suppeasti verkkolaskutuksena, mutta se on myös paljon muuta. Verkkolaskutuksella on tässä prosessissa kuitenkin merkittävä rooli, kun ajatellaan sähköistämisen hyötyjä.

### 2.1 Perinteinen taloushallinto

Perinteisessä taloushallinnossa kirjanpito ja laskutus vaativat paljon manuaalista työtä. Perinteinen kirjanpito on sekä hidasta että työlästä. Ostolaskut kierrätetään sisäisen postin avulla ja myyntilaskut lähetetään asiakkaille paperisena postitse. Kirjanpitäjälle toimitetaan paperisena kaikki yrityksen tiliotteet, tositteet, käteiskuitit ja laskut, jotta ne voidaan tallentaa ja tiliöidä kirjanpitoon. Perinteisessä kirjanpidossa kirjanpitäjä voi aloittaa kirjanpidon tekemisen vasta kuun lopussa, kun hän on saanut aineiston asiakkaalta ja näin ollen raportitkin saadaan valmiiksi vasta myöhäisessä vaiheessa, vaikka niistä saatavaa tietoa tarvittaisiin jo paljon aikaisemmin.

Tietokoneita ja erilaisia ohjelmistoja on jo vuosikymmeniä käytetty taloushallinnon apuna erityisesti kirjanpidon hoitamisessa niin suurissa kuin pienemmissäkin yrityksissä. Tietokoneet ja perinteiset laskutus- ja kirjanpito-ohjelmat korvasivat aikoinaan perinteiset laskukoneet toimistoissa. Aluksi tietokoneen avulla vähennettiin manuaalista laskemista ja jokaista eri osa-aluetta varten oli oma ohjelmistonsa. Nämä ohjelmistot eivät juuri keskustelleet keskenään, vaan jokainen suoritti juuri sen tehtävän, mihin se oli suunniteltu. Vaikka tietokoneita ja erilaisia ohjelmistoja käytettiin, ei tietoa voitu siirtää järjestelmästä toiseen ja esimerkiksi ostolaskut piti edelleen kierrättää sisäisen postin avulla. Myös esimerkiksi myyntilaskut piti tallentaa erikseen sekä laskutusohjelmaan että kirjanpito-ohjelmaan. Laskujen selaaminen ja etsiminen oli hankalaa, sillä laskut olivat arkistoituna paperisena tietyssä paikassa.



## 2.2 Sähköinen taloushallinto

Sähköisessä taloushallinnossa kirjanpitoa voidaan suorittaa päivittäin, jolloin työt eivät kasaannu kuun lopulle ja ajantasaista tietoa sekä raportteja on saatavilla koko ajan. Myyntilaskut kirjautuvat jo niitä tehtäessä sähköiseen järjestelmään, eikä niitä tarvitse sinne enää erikseen syöttää. Asiakkaiden suoritukset kohdistuvat viitteiden avulla suoraan laskuille, jolloin ne kirjautuvat järjestelmässä automaattisesti maksetuksi. Tämä mahdollistaa myyntilaskujen päivittäisen seurannan, jolloin voidaan heti reagoida esimerkiksi erääntyneisiin laskuihin ja kohdistaa niihin tarvittavat toimenpiteet.

Ostolaskut saapuvat yrityksen järjestelmään joko skannattuna paperilaskuna tai suoraan sähköisesti ja kierrätys on helppoa ja nopeaa sähköisen järjestelmän avulla. Kierron jälkeen ostolaskut siirtyvät reskontrasta automaattisesti kirjanpitoon samalla, kun ne siirtyvät maksuun. Maksusuorituksia ei tarvitse tehdä jokaisen laskun kohdalla yksitellen, vaan järjestelmä poimii haluttuun päivään mennessä erääntyneet laskut ja lähettää koko maksuehdotelman samanaikaisesti pankkiin maksettavaksi. Myös tiliotteet saapuvat päivittäin sähköiseen järjestelmään ja ne voidaan käsitellä ajantasaisesti.

Sähköisessä kirjanpidossa kirjanpito saadaan kuukauden päätteeksi valmiiksi paljon nopeammin ja raporteista saatava tieto on käytettävissä miltei heti kuukauden loputtua. Raportit ovat ajan tasalla koko ajan myös kuluvan kuukauden aikana. Jos kirjanpitoa hoidetaan päivittäin, on kirjanpidosta helppo seurata ajantasaisesti esimerkiksi osto- ja myyntivelkoja, sillä osto- ja myyntilaskut kirjautuvat kirjanpitoon sitä mukaan, kun ne sinne siirtyvät.

Internet on antanut mahdollisuuden taloushallinnon tehostamiseen ja resurssien vapauttamiseen toisiin tehtäviin ja monissa yrityksissä on jo vuosia hoidettu osa taloushallinnon rutiineista sähköisesti. Taloushallinnon prosesseja tehostettaessa sähköistämällä on suuri merkitys. Verkkolaskutus auttaa laskutuksessa ja myös muuten sähköinen taloushallinto merkitsee monien manuaalisten työvaiheiden poistumista tiedon siirtyessä automaattisesti järjestelmästä toiseen. Manuaalisen työn määrä vähenee huomattavasti ja sen myötä vähenee myös erilaisien tallennusvirheiden mahdollisuus. Taloushallinnon prosesseja tehostettaessa tulisi pyrkiä siihen, että käsin tallennettavien tositteiden määrä minimoidaan, ja että kaikki tiedot eri järjestelmistä siirtyvät automaattisesti pääkirjanpitoon. (Kurki ym. 2011, 18.)

Sähköisen taloushallinnon toiminnan edellytyksenä on, että eri järjestelmien välille luodaan mahdollisuus automaattiseen tietojen siirtoon. Käytännössä tämä tarkoittaa eri ohjelmistojen välisten siirtotiedostojen räätälöimistä ja usein tämä edellyttää ainakin vanhojen ohjelmistojen päivitystä tai joskus jopa korvaamista kokonaan uusilla ohjelmistoilla, jotka mahdollista-

vat halutut toiminnot. (Kurki ym. 2011, 19.) Monet yritykset, varsinkin suuret, ovat joko päivittäneet ohjelmistonsa tai hankkinut kokonaan uuden ohjelmiston, jotta he ovat saaneet toimintonsa siirrettyä vastamaan nykypäivää. Vanhat, perinteiset reskontra-, kirjanpito- ja muut ohjelmat eivät keskustelleet keskenään eikä niihin välttämättä ole rakennettavissa linkkejä, joiden avulla tiedostojen siirto ohjelmistosta toiseen onnistuisi. Perinteisiä laskutusohjelmia ei ole aikoinaan myöskään suunniteltu niin, että niiden avulla olisi mahdollista lähettää laskuja asiakkaille sähköistä kanavaa pitkin. Tämän takia palveluntarjoajat ja ohjelmistojen kehittäjät ovat joutuneet luomaan vanhoihin ohjelmistoihin uusia ominaisuuksia sekä luomaan täysin uudenlaisia ohjelmistoja. Sähköisiin toimintatapoihin siirtyminen vaatii siis yrityksiltä luonnollisesti investointeja uudempiin, nykypäivän tarpeet täyttäviin ohjelmistoihin tai ohjelmistojen päivityksiin. Myös pienet yritykset joutuvat luopumaan vanhoista tavoistaan ja miettimään ratkaisuja sähköisen laskutuksen mahdollistamiseksi. Pienten ja suurten yritysten tarpeet kuitenkin eroavat paljon toisistaan ohjelmistoja ajatellen ja pieni yritys pärjää paljon pelkistetyimmällä ohjelmistolla. Ohjelmiston täytyy kuitenkin tarjota mahdollisuus sähköisen laskun lähettämiseen. Ohjelmistojen uusimisella yritykset ovat tähänneet rutiinivaiheiden automatisointiin eli sähköiseen taloushallintoon. Täysin sähköisestä eli digitaalisesta taloushallinnosta ei kuitenkaan vielä voida puhua, sillä täysin sähköisessä taloushallinnossa lasku on sähköisessä muodossa jo vastaanotettaessa, kun tällä hetkellä paperilla tulleen laskun voi vastaanottavassa yrityksessä muuttaa sähköiseen muotoon esimerkiksi skannaamalla. Täysin sähköistä taloushallintoa ei saavuteta ennen kuin myös pienet yritykset alkavat sähköistää toimintojaan, ensisijaisesti laskutusta.

Myös lainsäädäntö tukee sähköistä taloushallintoa. Vuonna 1997 säädetyin kirjanpitolain mukaan kaikki kirjanpitoaineisto tasekirjaa lukuun ottamatta voidaan säilyttää sähköisessä muodossa. Aineisto on kuitenkin tarvittaessa voitava saattaa selväkieliseen kirjalliseen muotoon. (Kirjanpitolaki 1997, 2:8§.) Sähköinen taloushallinto mielletään usein vain verkkolaskutukseksi ja laskujen sähköiseksi käsittelyksi. Se on kuitenkin paljon enemmän, ja sähköisen taloushallinnon synonyyminä voisinkin käyttää automaattista taloushallintoa. (Lahti & Salminen 2008, 9.)

Sähköisessä taloushallinnossa ostolaskut kiertävät sähköisesti ja myyntilaskut laaditaan laskutusohjelmilla ja ne lähetetään asiakkaille verkkolaskuina. Mahdollisuus vastaanottaa ja lähettää verkkolaskuja on kaksi eri asiaa. Tällä hetkellä suuri osa suurista yrityksistä vastaanottaa ostolaskunsa sähköisessä muodossa, jotta ne voidaan kierrättää sähköisessä järjestelmässä. Jos lasku saapuu yritykseen paperisena, se skannataan sähköiseen muotoon ja siirretään järjestelmään. Paras tilanne olisi, jos kaikki laskut saapuisivat suoraan yrityksiin sähköisiin järjestelmiin verkkolaskuina. Tällöin saataisiin eliminoitua pois manuaalinen työvaihe hidastamasta sähköistä, tehokasta prosessia. Verkkolaskujen vastaanotto ei kuitenkaan onnistu niin kauan kuin kaikki yhteistyökumppanit mukaan lukien myös pienyritykset eivät sähköistä toi-

mintojaan ja pysty lähettämään laskujaan sähköistä kanavaa pitkin. Suuret yritykset myös pyrkivät mahdollisuuksien mukaan eli vastapuolen verkkolaskun vastaanottomahdollisuuksista riippuen lähettämään laskunsa verkkolaskuna. Jotta yritykset voivat täydellisesti sähköistää taloushallintonsa, tarvitaan siihen kaikkien sidosryhmien ja yhteistyökumppaneiden panosta oman laskutuksensa sähköistämisen puolesta.

### 2.3 Digitaalinen taloushallinto

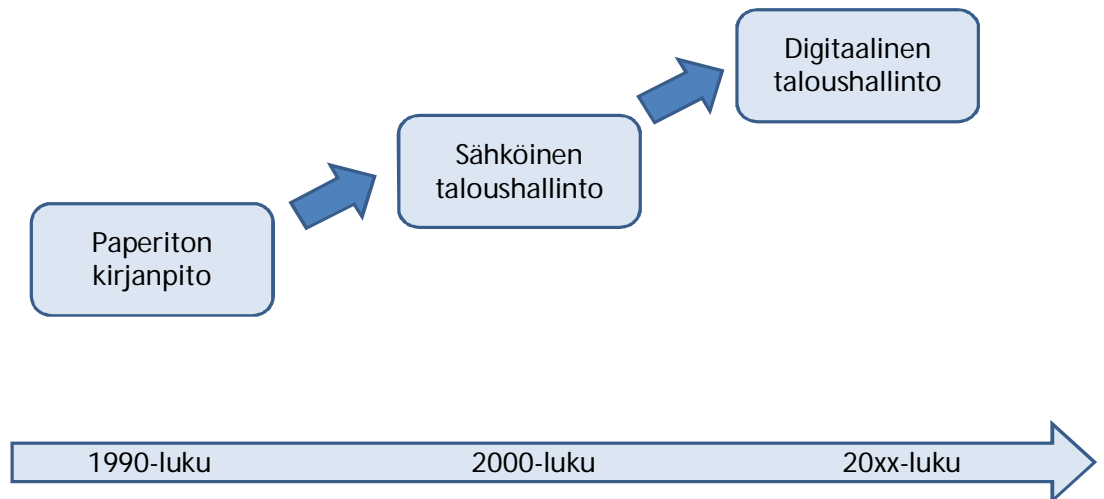
Sähköisellä ja digitaalisella taloushallinnolla tarkoitetaan usein varsinkin puhekielessä samaa asiaa, vaikka niiden välillä on pieni määritelmäero. Täydellisessä digitaalisuudessa kaikki taloushallinnon aineisto käsitellään sähköisesti alusta loppuun ilman manuaalisia työvaiheita. Tämä edellyttää, että toimittajayritys lähettää laskut sopivassa sähköisessä muodossa. Jos toimittaja lähettää laskun paperimuodossa ja vastaanottaja joutuu muuttamaan sen sähköiseksi, ei tämä ole täysin digitaalista. (Lahti & Salminen 2008, 22) Digitaalisessa taloushallinnossa paperiton tila saavutetaan siis ilman minkäänlaisia manuaalisia, paperia sisältäviä vaiheita.

Digitaalisella taloushallinnolla tarkoitetaan taloushallinnon kaikkien tietovirtojen ja käsittelyvaiheiden automatisointia ja käsittelyä digitaalisessa muodossa. Digitaalisessa taloushallinnossa kaikki kirjanpidon ja sen osaprosessien vaiheet käsitellään mahdollisimman automaattisesti eli tähdätään paperittomuuteen. Tarkoituksena on myös poistaa kaikki päällekkäiset työvaiheet. (Lahti & Salminen 2008, 19-20.) Sähköinen taloushallinto on askel kohti automatisoitua, digitaalista taloushallintoa. Digitaalisessa muodossa olevaa tietoa voidaan yleensä käsitellä nopeammin ja tehokkaammin kuin esimerkiksi perinteistä paperia (Lahti & Salminen 2008, 18).

Digitaalinen taloushallinto antaa monia etuja verrattuna perinteiseen paperiseen, manuaalisesti hoidettuun taloushallintoon. Suurimpia hyötyjä ovat prosessien tehostuminen ja nopeutuminen. Toiminta on joustavampaa ja toiminnan laatu sekä virheet vähenevät. Sähköinen toiminta on myös ympäristöystävällisempi ratkaisu. Sähköinen taloushallinto on suurille yrityksille välttämättömyys, sillä muuten globaalin yrityksen olisi mahdotonta selviytyä toisessa maassa toimivien tytäryhtiöidensä kontrolloimisesta. Taloushallinnon automatisoinnilla on nykypäivän kiristyvässä kilpailussa yrityksille suuri merkitys. Automatisoinnin avulla saadaan yrityksen raportointi ajantasaiseksi ja nopeaksi, jolloin reagointi talouden muutoksiin on nopeampaa ja tarvittaviin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä aiemmin. (Lahti & Salminen 2008, 27-29.)

Sähköisen taloushallinnon kehitys on alkanut jo 1990-luvulla. Se on alkanut paperittomasta kirjanpidosta ja edennyt sähköiseen taloushallintoon 2000-luvulla. Nyt kehitys kulkee kohti digitaalista taloushallintoa. 1990-luvun lopussa ja 2000-luvun alussa sähköistämisen alkaessa yleistyä käytettiin termiä paperiton kirjanpito. Paperiton kirjanpito tarkoittaa käytännössä kirjanpidon lakisäteisten tositteiden esitystapaa sähköisessä muodossa. Paperiton tila voidaan saavuttaa myös tehottomassa ja manuaalisessa taloushallintoprosessissa, muuttamalla koko tositeaineisto jälkikäteen sähköiseen muotoon esimerkiksi skannaamalla. (Lahti & Salminen 2008, 21-23.)

Kuviossa yksi on kuvattu aikajanalla sähköisen taloushallinnon kehitys paperittomasta kirjanpidosta digitaaliseen kirjanpitoon.



Kuvio 1: Sähköisen taloushallinnon kehitys Suomessa (Lahti & Salminen 2008, 22.)

### 3 Laskutus

Yrityksen laskutuksesta puhuttaessa voidaan puhua ostolaskuprosessista tai myyntilaskutusprosessista. Myyntilaskutus on yritykselle tärkeä toiminto ja laskutusprosessin tehostaminen ja

automatisointi on järkevää. Automatisoinnilla karsitaan manuaalisia vaiheita, jolloin myös virheiden määrä vähenee.

### 3.1 Ostolaskuprosessi

Taloushallinnon näkökulmasta ostolaskuprosessi käynnistyy siitä, kun ostolasku yrityksessä vastaanotetaan ja prosessi päättyy siihen, kun lasku on maksettu, siirretty kirjanpitoon ja arkistoitu. Jos prosessia katsotaan koko organisaation kannalta, on kokonaisuus paljon laajempi. Hankintaprosessi käynnistyy jo ostopäätöksestä ja tilauksesta ja päättyy vasta, kun laskut ovat maksun jälkeen siirtyneet hankintajärjestelmään kulujen seurantaan varten. Osa laskuista siirtyy vielä prosessissa mahdolliseen eteenpäin laskutukseen. (Lahti & Salminen 2008, 48.)

#### 3.1.1 Perinteinen ostolaskuprosessi

Perinteisen ostolaskuprosessin ongelmana on hitaus. Ostolaskut saapuvat yritykseen paperisena postitse. Kuoret avataan ja laskut eritellään sen mukaan minne lasku kuuluu eli kenelle se lähetetään tarkistettavaksi ja hyväksyttäväksi. Laskun tarkastaja tekee laskuun tarkastusmerkinnät, jonka jälkeen vie laskun vielä hyväksyjälle hyväksyttäväksi. Hyväksymisen jälkeen lasku toimitetaan reskontranhoitajalle, joka tiliöi laskun ja toimittaa sen jälkeen laskun kassahenkilölle maksettavaksi. Kassa maksaa laskut yksitellen verkkopankista, jonka jälkeen laskut kuitataan maksetuksi kirjanpidossa.

Ostolaskujen kierrätys tapahtuu perinteisesti sisäisessä postissa, minkä takia laskujen käsittely on erittäin hidasta. Laskujen manuaalisen kierrätyksen seurauksena useat laskut maksetaan eräpäivän jälkeen, josta seuraa lisää kuluja ja työtä viivästyskorkojen ja perimiskulujen selvittelyssä ja maksamisessa. Laskut arkistoidaan mappeihin ja mikäli laskuja tarvitsee jälkikäteen tarkastella, pitää ne etsiä mapeista tositenumeron perusteella. Laskun löytäminen voi olla työlästä, jos yrityksessä on paljon ostolaskuja ja tämän takia laskujen käsittelijät pitävät usein omaa arkistoaan laskuista ottamalla niistä kopioita. Tästä johtuen myös arkistot paisuvat ja turhan paperin määrä lisääntyy.

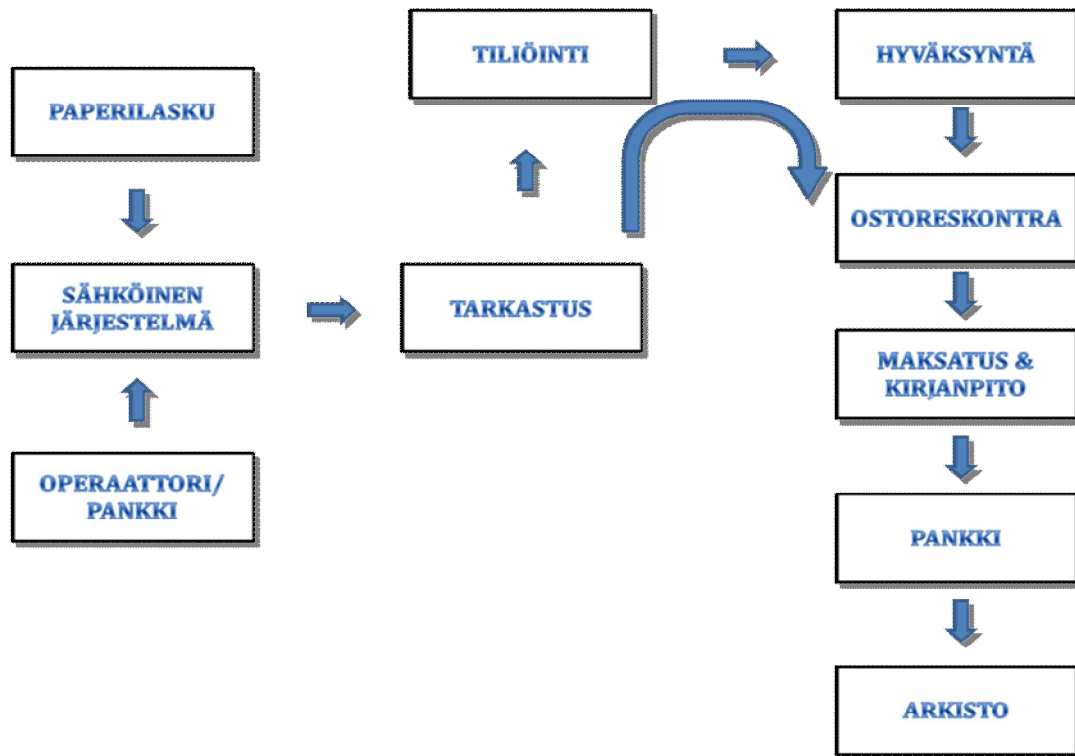
#### 3.1.2 Sähköinen ostolaskuprosessi

Ostolaskuprosessin tehostaminen on perusteltua, sillä ostolaskujen käsittely on usein eniten taloushallinnon resursseja vievä prosessi, jolloin sen tehostamisella on saavutettavissa suurimmat hyödyt (Lahtinen & Salminen 2008, 48).

Nykyään vielä osa ostolaskuista saapuu yritykseen paperisena. Jos laskut halutaan käsitellä sähköisessä järjestelmässä, tulee paperilaskut skannata järjestelmään. Yritys voi suorittaa skannauksen joko itse tai ulkoistaa palvelun muualle. Esimerkiksi Itella tarjoaa yrityksille laskujen skannauspalvelua. Skannattavien paperilaskujen määrää tulee minimoida ja se vaatii ostoreskontranhoidajilta aktiivista työtä, jotta kaikille verkkolaskuja lähettäville yrityksille saataisiin tieto verkkolaskujen vastaanottomahdollisuudesta. (Kurki ym. 2011, 26.)

Laskujen sähköinen kierrätys nopeuttaa laskujen käsittelyä. Ostolaskun saavuttua järjestelmään joko suoraan verkkolaskuna tai skannauksen jälkeen paperilaskuna, laskut lähetetään tavarantilaajan tarkastettavaksi ja sen jälkeen hyväksyttäväksi. Kierrossa olevia ja muitakin järjestelmässä olevia vanhoja laskuja on helppo hakea, selata, seurata sekä siirtää käyttäjältä toiselle esimerkiksi toimittajan tai laskunumeron perusteella. Järjestelmän avulla ostoreskontranhoidajien on myös helppo lähettää käsittelijöille muistutuksia, jos laskun eräpäivä on lähestymässä ja käsittely kesken. Vastaavasti myös käsittelijät voivat lisätä laskulle kommentteja, jos lasku ei esimerkiksi ole vielä maksukelpoinen. (Kurki ym. 2011, 26-27.)

Hyväksymisen jälkeen ostolaskut siirretään ostoreskontraan, jossa ne tilioidaan ja siirretään edelleen kirjanpitoon ja maksatukseen. Laskujen maksu suoritetaan automaattisesti luomalla maksatustiedosto, joka siirretään pankkiin. Kun laskut on maksettu, maksatustiedot siirtyvät ostoreskontraan sekä kirjanpitoon ja laskut kuittaantuvat automaattisesti maksetuiksi. Näin voidaan koko ajan seurata helposti avoimia laskuja, ostovelkoja sekä laskujen maksupäiviä.



Kuvio 2: Ostolaskujen kiertoprosessi (Mukautettu Kurki ym. 2011, 27.)

Kuviossa 1 kuvataan ostolaskujen sähköinen kiertoprosessi yrityksessä. Lasku saapuu yritykseen joko paperisena, jolloin se skannataan tai muutoin siirretään yrityksen sähköiseen järjestelmään, tai suoraan sähköisenä laskuna, jolloin se automaattisesti saapuu järjestelmään. Laskut siirtyvät laskussa olevan viitteen mukaan suoraan tilaajalle tarkistettavaksi tai vaihtoehtoisesti lasku lähetetään tarkastettavaksi ostoreskontran kautta. Järjestelmään voidaan määritellä laskuille automaattinen kierto, joka helpottaa ostoreskontranhoitajien työtä, tai laskut voidaan kierrättää lähettämällä lasku henkilöltä toiselle. Laskut lähetetään yleensä tavarantoimittajalle tarkistettavaksi (tarkastus merkintä) ja sen jälkeen eri henkilölle hyväksyttäväksi. Järjestelmässä vain tietyt henkilöt, jotka yritys järjestelmään määrittelee, kelpaavat hyväksyjiksi. Tarkastaja lisää laskulle kustannuspaikkamerkinnot, jonka jälkeen lasku lähetetään edelleen hyväksyttäväksi. Kun lasku on hyväksytty, lähetetään lasku ostoreskontraan tiliöitäväksi ja edelleen siirrettäväksi maksatukseen. Maksuehdotelmat lähtevät pankkiin maksettaviksi ja lasku siirtyy arkistoon sekä kirjanpitoon.

### 3.2 Myyntilaskutusprosessi

Laskutus on yritykselle erittäin tärkeä prosessi, sillä jos laskutusprosessissa on viivettä tai virheitä, heikentää se yrityksen likviditeettiä ja voi vaarantaa koko yrityksen toiminnan. Lisäksi

laskutus on osa yrityksen imagoa ja asiakaspalvelua, joten se luo asiakkaille kuvaa yrityksen toiminnasta. (Lahti & Salminen 2008, 73.) Myyntilaskutusprosessi käynnistyy myyntitilauksesta ja päättyy siihen, kun asiakkaan maksusuoritus on kohdistettu myyntireskontraan sekä kirjattu kirjanpitoon. Myyntitilauksen saavuttua laaditaan tilauksesta lasku.

### 3.2.1 Perinteinen myyntilaskutusprosessi

Perinteisessä taloushallinnossa kirjanpito ja laskutus vaativat paljon manuaalista työtä. Myyntilaskut tehdään perinteisellä laskutusohjelmalla tai varsinkin pienemmissä yrityksissä usein vain Excel-pohjaa käyttäen. Kun lasku on myyntitilauksen pohjalta laadittu, lasku tulostetaan, laitetaan kirjekuoreen ja postitetaan asiakkaalle. Lisäksi lasku kopioidaan ja mapitetaan omaan arkistoon sekä toimitetaan kirjanpitäjälle kirjanpitoon tallennettavaksi. Perinteisiä laskutusohjelmia käytettäessä kirjanpito hoidetaan yleensä eri ohjelmalla, jolloin laskut täytyy tallentaa kahteen kertaan, laskutusohjelmaan laskua tehdessä sekä kirjanpitoon. Asiakkaan maksettua laskun seurataan verkkopankista, milloin suoritus näkyy tilillä, minkä jälkeen suoritus voidaan kohdistaa manuaalisesti laskutusjärjestelmään ja kirjanpitoon maksetuksi.

Myyntilaskut vievät paljon tilaa arkistosta ja ne syövät myös paljon muste- ja postituskuluja. Laskuja on myös hankala etsiä tai selata, sillä ne on arkistoitu mappeihin yhteen paikkaan. Asiakkaiden suoritusten kohdistaminen laskuille manuaalisesti saattaa olla erittäin työlästä ja viedä paljon aikaa. Lisäksi myyntireskontra ei aina ole ajan tasalla, sillä myyntireskontranhoidtaja ei välttämättä ehdi joka päivä maksettuja laskuja kuittaamaan. Tämän takia myös avoimien laskujen seuraaminen on hankalaa ja esimerkiksi perintätoimien aloittaminen viivästyy.

### 3.2.2 Sähköinen myyntilaskutusprosessi

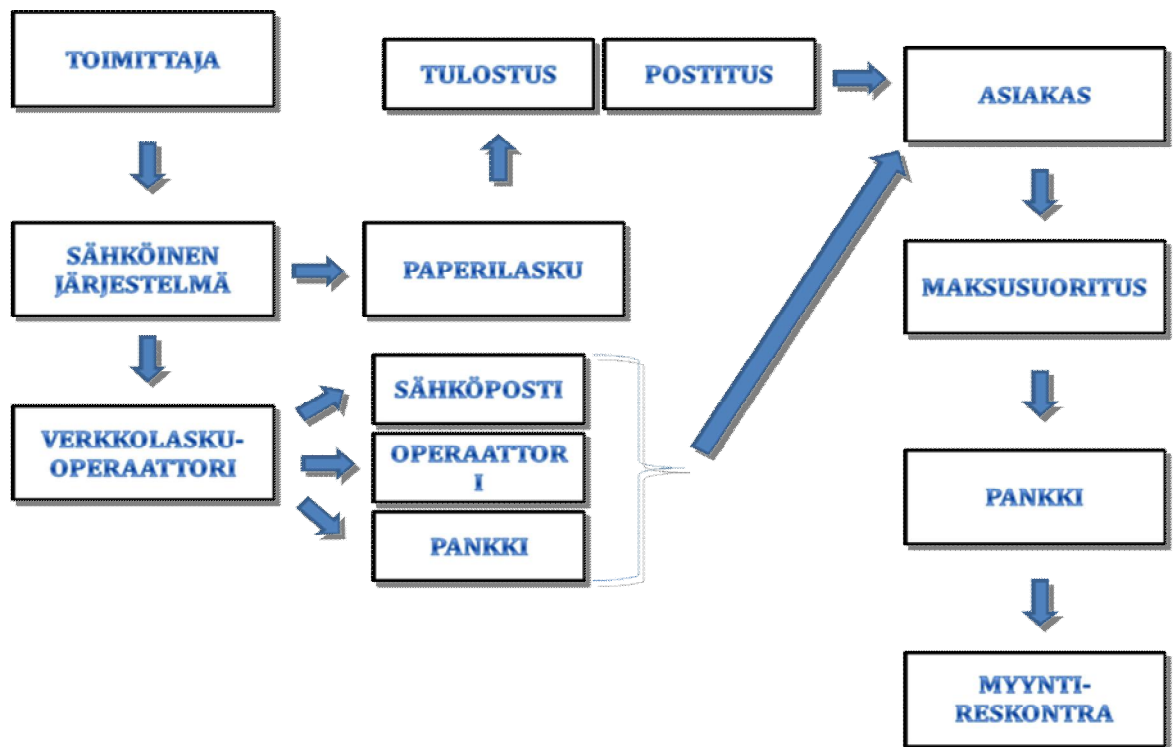
Sähköisessä järjestelmässä laadittu lasku tallentaa laskun suoraan avoimeksi myyntireskontraan, eikä sitä tarvitse uudelleen tallentaa. Lasku lähetetään asiakkaalle joko paperisena tai sähköisenä. Kun asiakas on maksanut laskun, kohdistuu se viitteen avulla suoraan myyntireskontraan maksetuksi. Jos viitettä ei ole tai se on virheellinen, joudutaan suoritus kohdistamaan järjestelmään manuaalisesti. (Lahti & Salminen 2008, 73 - Kurki ym. 2011, 24.)

Sähköinen myyntilaskutusprosessi voidaan jakaa neljään päävaiheeseen: laskun laatiminen, laskun lähetys, laskun arkistointi sekä suoritusten kuittaus ja perintätoimenpiteet, jotka lukeutuvat myyntireskontran tehtäviin. Laskutuksen kokonaisprosessi voi olla täysin sähköinen ai-



noastaan, jos myös laskun vastaanottaja pystyy vastaanottamaan ja käsittelemään omat ostolaskunsa sähköisesti. (Lahti & Salminen 2008, 74.)

Myyntilaskutusprosessiin liittyy olennaisesti myös asiakkuudenhallinta. Asiakas ja asiakkaan perustiedot ovat olennainen osa laskutusprosessia ja niiden ylläpidon ja hallinnan täytyy toimia järkevästi ja niin, ettei samaa tietoa tarvitse ylläpitää manuaalisesti useassa eri järjestelmässä. Kaikki laskutettavat laskut tallentuvat asiakkaiden taakse ja uusi lasku on helppo tehdä samalle asiakkaalle, kun tiedot ovat järjestelmässä jo valmiina. Tämän takia on erittäin tärkeää, että asiakkaiden tiedot ovat oikein ja ajan tasalla. Reskontrasta pystyy myös seuraamaan ja ajamaan listoja tietyn asiakkaan maksuista ja erääntyneistä laskuista.



Kuvio 3: Myyntilaskutusprosessi (Mukautettu Kurki ym. 2011, 24.)

Kuviossa 2 kuvaa sähköistä ja osittain sähköistä myyntilaskutusprosessia. Laskutus lähtee liikkeelle myyntitilauksesta. Tilauksen jälkeen lasku tehdään sähköisessä järjestelmässä, jossa se heti muodostaa myyntireskontraan avoimen myyntitapahtuman. Jos vastaanottaja ei pysty vastaanottamaan sähköisiä laskuja, joudutaan lasku tulostamaan paperisena versiona ja postittamaan asiakkaalle. Toinen vaihtoehto on lähettää lasku sähköpostilla, mikäli vastapuoli siihen suostuu. Molempien osapuolten hyödyntäessä sähköistä laskutusta lähetetään lasku verkkolaskuoperaattorin tai pankin kautta vastaanottajan operaattorille, josta se siirtyy säh-

köisenä sanomana asiakkaan järjestelmään muodostaen sinne laskun kuvan. Asiakaan maksu-suorituksen näkyessä tilillä siirtyy se pankista automaattisesti myyntireskontraan ja viitteen avulla kuittaantuu automaattisesti maksetuksi.

### 3.3 Sähköinen laskutus

”Verkkolasku on automaattisesti käsiteltävissä oleva sähköinen lasku, josta saadaan tietokoneen näytölle paperilaskua muistuttava kuva. Sitä ei tarvitse tulostaa paperille. Tulostus paperille on kuitenkin mahdollista, jos siihen katsotaan olevan tarvetta. Verkkolaskuja vastaanottava yritys noutaa laskut suoraan omaan taloushallinnon järjestelmäänsä.” (Kurki ym. 2011, 22-23.)

Verkkolaskun käyttöönotto tuo yritykselle sekä tehoa että säästöjä. Tehoa ja säästöjä niin taloushallinnon näkökulmasta, mutta myös paljon laajemmin se hyödyttää koko liiketoimintaa. Vaikutukset heijastuvat perustaloushallintoa paljon laajemmalle, sillä verkkolasku avaa uusia, joustavia mahdollisuuksia informaation välittämiseen sekä verkostoitumiseen asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa. (Kurki ym. 2011, 7.)

Verkkolaskun mukanaan tuomat säästöt ovat huomattavia varsinkin suuremmissa yrityksissä. Sähköisen muotonsa ansiosta laskujen käsittely nopeutuu ja manuaalikäsittelystä johtuvat virhetilanteet poistuvat eikä myöskään maksuehdoissa tarvitse enää huomioida perinteisen postin tuomaa muutaman päivän viivettä. Laskujen hyväksyntä perustuu oikeaan, ajantasaiseen tietoon, mistä johtuen laskut eivät enää makaa kasoina työpöydillä odottamassa käsitteilyä. Koko laskujen kiertoprosessi nopeutuu ja silloin myös minimoidaan laskujen myöhäinen maksatus eräpäivän jälkeen ja näin vältetään sekä viivästyskoroilta että perimiskuluilta. Verkkolasku on myös ekologinen vaihtoehto, sillä se säästää paperia ja tulostusmusteita. Lisäksi hiilijalanjälki pienenee, kun laskuja ei enää tarvitse toimittaa postin toimesta kirjeenä vastaanottajalle. (Kurki ym. 2011, 7.)

### 3.4 Palveluntarjoajat

Ennen kuin yritys voi lähettää tai vastaanottaa verkkolaskuja on sen tarkistettava, että sen käyttämässä taloushallinnon järjestelmässä on verkkolaskuvalmius. Mikäli näin ei ole, on yrityksen täydennettävä ohjelmistoaan tai siirryttävä kokonaan uuteen järjestelmään. Yksi vaihtoehto on myös toiminnan ulkoistaminen palveluntarjoajalle. (Kurki ym. 2011, 23.)

Yritykselle välttämättömiä yhteistyökumppaneita ovat verkkolaskujen välittäjät, sillä laskujen välittämiseen tarvitaan operaattori. Verkkolaskujen välittäjinä tunnetuimpia ovat pankit, mutta markkinoilta löytyy myös paljon muita verkkolaskuoperaattoreita. Jotta verkkolasku pystytään lähettämään, tarvitaan verkkolaskuosoite. Verkkolaskuosoite voi olla yrityksen OVT-tunnus tai IBAN-tunnus, johon lisätään usein pankin BIC-koodi. (Kurki ym. 2011, 23.)

Pankit välittävät laskuja hyödyntäen yritysten välillä olemassa olevia verkkopankkiyhteyksiä. Pankkien verkkolaskupalvelut perustuvat Finvoice-standardiin. Verkkolaskustandardeja on olemassa useita, esimerkiksi Suomen pankkiyhdistyksen kehittämä Finvoice-standardi sekä eInvoice, joka on pohjoismaisen verkkolaskukonsortion määrittelemä standardi. Verkkolaskustandardi kuvaa laskun sisällön tietokenttiä. Tietokenttien määrä voi vaihdella, mutta lähtökohtana on, että laskut vastaanottava järjestelmä tulkitsee laskun käsittelylle oleelliset tietokentät oikein, vaikka se ei ehkä kykenekään käsittelemään kaikkia lähetettyjä kenttiä. Eri verkkolaskustandardit ymmärtävät toisiaan laskun keskeisten tietokenttien osalta, mutta voivat erota esimerkiksi siinä, sallivatko ne laskulle liitteitä tai yrityksen logon. (Kurki ym. 2011, 9.)

Pankit tarjoavat myös muita palveluita, mutta ainakin toistaiseksi pankkien tarjoamat palvelut ovat paljon suppeampia kuin verkkolaskuoperaattoreilla. Yksi pankkien suuri heikkous on Finvoice-standardin tuoma ominaisuus, joka rajoittaa laskujen liitteenä olevien asiakirjojen lähettämistä. Toisin sanoen pankit eivät pysty välittämään liitteitä ollenkaan ja se voi jossain tapauksissa aiheuttaa huomattavasti lisätöitä yrityksille, erityisesti laskun vastaanottajalle. (Kurki ym. 2011, 37) Tapauksessa, jossa toisen osapuolen välittäjänä toimii pankki, lähetetään laskun liitteet yleensä asiakkaalle sähköpostitse. Tämä aiheuttaa ylimääräistä työtä, sillä vastaanottajalla täytyy sähköposti liitteistä ja laskujen etsiminen järjestelmästä sekä liitteiden lisääminen oikean laskun taakse manuaalisesti saattaa viedä yllättävänkin paljon aikaa.

Verkkolaskuoperaattoreiden palveluntarjonta ulottuu yrityksen talousprosessien automatisoinnista yrityksen koko toimitusketjun hallintaan. Verkkolaskuoperaattorit toimivat pääsääntöisesti Internet-sovellusten kautta, joka antaa etenkin pienille yrityksille uusia joustavia tapoja hoitaa myös muuta taloushallintoa ja verkkolaskuliikennettä. Internetin yli toimivat palvelut ovat nopeita ja kustannustehokkaita ja niitä voi käyttää missä vain on tietokone ja Internet-yhteys. Toki täysin Internetin varassa toimivilla palveluilla on myös kääntöpuolensa. Jos Internet-palvelin jostain syystä kaatuu tai yhteys katkeilee, on työntekokin hankalaa tai voi estyä kokonaan. Verkkolaskuoperaattorit toimittavat myös liitteitä, joten liitteiden kanssa ei ole samanlaista ongelmaa kuin pankeilla. Myös laskun ulkonäkö on paremmin muokattavissa asiakkaan mieltymysten mukaan, kun taas pankkien käyttämä Finvoice-standardi määrittelee hyvin pitkälle laskun graafisen ilmeen eli sen miltä lasku loppuasiakkaalle näyttää. (Kurki ym. 2011, 37-38.)

Verkkolaskua käyttöönottaessa täytyy myös huomioida, että yrityksen käyttämät taloushallinnon ohjelmat ovat yhteensopivia verkkolaskuoperaattorin kanssa. Tätä varmistaessa on hyvä hyödyntää ohjelmistojen tarjoajien palveluita.

Jotta yritys voi lähettää asiakkaalleen verkkolaskun, täytyy yrityksen varmistaa, että asiakas vastaanottaa verkkolaskuja. Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus, TIEKE, on perustanut web-sivustolleen verkkolaskufoorumin, jonka tavoitteena on liittää verkkolaskutuksen kehittäjät, ohjelmistotoimittajat, asiantuntijat ja asiakkaat helposti yhteen. Jäsenyys on maksullinen ja vuonna 2012 siihen kuului 80 jäsentä. Jäsenilleen sivusto tarjoaa verkkolaskuseminaareja sekä mahdollisuuden vaikuttaa oman alansa kehitykseen esimerkiksi osallistumalla TIEKEN hankkeisiin. Sivusto ylläpitää kaikille avointa verkkolaskurekisteriä, josta löytyy tällä hetkellä noin 40 000 verkkolaskua vastaanottavan ja/tai lähettävän yrityksen tiedot. Sivusto tarjoa maksuttomana palveluna lisäksi erilaisia verkkolaskuoppaita, palveluntarjonnan esittelyjä sekä ajankohtaista tietoa verkkolaskutuksesta. (Tieke 2012.)

#### 4 Verkkolaskutukseen siirtyminen

Baswaren vuonna 2012 tekemä tutkimus osoittaa, että vertailtaessa pieniä ja suuria yrityksiä, nousi yritysten välillä esille selviä eroja. Verkkolaskutietoisuus on riippumaton yrityksen koosta. Sen sijaan käyttöönoton syissä on eroja. Pienet, alle 100 hengen yritykset näkevät suurimmaksi syyksi verkkolaskuun siirtymiseen asiakkaiden vaatimukset. Pienistä yrityksistä 61 prosenttia kertoi tämän olevan suurin motivaattori, kun suurista, yli 1000 hengen yrityksistä vain 34 prosenttia koki asian samoin. Asiakkaiden vaatimuksista huolimatta monilla pk-yrityksillä ei ole valmiuksia verkkolaskujen lähettämiseen. Baswaren mukaan juuri tästä syystä palveluntarjoajien on tärkeää kiinnittää huomiota siihen, että pk-yrityksille tarjotaan ratkaisuja, jotka ovat heille sopivia ja joita heillä on mahdollisuus hankkia sekä rahalliset että muut resurssit huomioon ottaen, jotta yhä useampi pienyritys saataisiin innostumaan sähköisestä laskusta. (Basware 2012.)

##### 4.1 Suuret vastaan pienet yritykset

Suurten yritysten on helppo olla yhtä mieltä verkkolaskutukseen siirtymisen hyödyistä. Edut ovat sitä suuremmat mitä enemmän yrityksestä lähtee ja mitä enemmän yritykseen tulee laskuja. Prosessi täytyy sähköistää kokonaan, jotta verkkolaskutuksen suurin mahdollinen hyöty saavutettaisiin. Tähän tarvitaan myös sidosryhmien ja yhteistyökumppaneiden panosta.

Mitä hyötyä verkkolasku tuo sitten pienelle, muutaman hengen yritykselle, jonne saapuvien ja josta lähtevien laskujen määrä on huomattavasti pienempi. Tällaiselle pienelle yritykselle verkkolaskun käyttöönotto voi tuoda jopa enemmän kustannuksia kuin säästöjä. Helpompi vaihtoehto näissä tapauksissa olisi laskun lähettäminen ja vastaanottaminen sähköpostin välityksellä. Jos vastapuolen yritys kuitenkin käyttää sähköistä järjestelmää, aiheuttaa laskujen käsittely sähköpostin välityksellä heille enemmän töitä, sillä heidän täytyy siirtää lasku manuaalisesti omaan sähköiseen järjestelmäänsä. (Kurki ym. 2011, 8.)

Pienelle yritykselle verkkolaskuun siirtymisen syynä on markkinoiden ja suurten yhteistyökumppaneiden luoma paine eli toisin sanoen pakko. Suuremmat yritykset siirtyvät kokonaan verkkolaskuun, jolloin paine pärjätä markkinoilla, ajaa myös pienet yritykset verkkolaskun käyttäjiksi. Verkkolaskun tuoma hyöty kun tulee kokonaisuudessaan esiin vasta silloin kun kumpikin osapuoli, sekä lähettäjä että vastaanottaja, käyttävät sähköistä järjestelmää laskujensa käsittelyyn. (Kurki ym. 2011, 8.)

#### 4.2 Siirtymäprosessi

Tällä hetkellä eletään taloushallinnon sähköistämisen siirtymävaihetta ja tämän takia ei täysin sähköinen taloushallinto ole vielä kovin laajalle levinnyttä. Sähköistämisestä on puhuttu jo koko 2000-luku, mutta edelleen vain osa yrityksistä hyödyntää esimerkiksi sähköistä laskutusta. Ongelmana on se, että suurin mahdollinen hyöty taloushallinnon sähköistämisestä saadaan vasta sitten, kun kaikki prosessit toimivat yhteen ja sähköisesti. Tällä hetkellä vain osalla yrityksistä on valmius vastaanottaa ja/tai lähettää verkkolaskuja. Tämä vaikuttaa myös vastapuoleen, sillä jos yritys lähettää pääosin verkkolaskuja, mutta vastaanottavalla yrityksellä ei ole valmiutta vastaanottaa verkkolaskuja, joutuu laskuttava yritys lähettämään laskun paperisena ja tämä sotkee sähköisen järjestelmän saumatonta toimivuutta. Sama tapahtuu myös toisinpäin, jos laskuttavalla yrityksellä ei ole mahdollisuutta lähettää verkkolaskuja, mutta vastaanottava yritys pystyisi vastaanottamaan niitä, joutuu vastaanottava yritys skannaamaan paperisen laskun järjestelmäänsä, jotta se saadaan kiertämään sähköisesti. Suurin osa isoista yrityksistä on jo siirtynyt verkkolaskun käyttöön ja nämä yritykset edellyttävät, että kaikki lähettävät heille vain sähköisiä laskuja. Laskutussäännöksissä verottaja on kuitenkin määritellyt, että lasku voidaan toimittaa paperilla tai, vastaanottajan suostumuksella, sähköisesti (Verohallinto 2012). Näin ollen yritysten täytyy ainakin toistaiseksi olla valmiita sekä vastaanottamaan että lähettämään myös paperilaskuja.

Suomessa lähetetään kaikkiaan n. 400 miljoonaa laskua vuodessa ja niistä vain joka 10 sähköisenä. Kehitys on ollut kaikkia ennusteita hitaampaa, mutta vihdoinkin merkit viittaisivat siihen, että digitaalisuus myyntilaskuissa voisi alkaa yleistyä huomattavasti nopeammalla vauh-

dilla kuin tähän mennessä. Suuri osa yrityksistä hoitaa ostolaskujen käsittelyn ja kierrätyksen sähköisen järjestelmän avulla, mutta sähköisen myyntilaskun käyttöönottamista on jostain syystä vierastettu. Taloushallinto voi digitalisoitua kokonaan yli yritysrajojen ja prosessit olla tehokkaimmillaan kuitenkin vasta kun myyntilaskut lähtevät sähköisesti, jotta vastaanottajat voivat käsitellä ostolaskunsa sähköisesti ilman välikäsiä, esimerkiksi skannausta. (Lahti & Salminen 2008, 74.)

Syitä odotettua hitaampaan kehitykseen on monia, mutta suurin syy on ollut se, että varsinkin pienemmille ja keskisuurille yrityksille, sähköisyyden tuomat säästöt kustannuksissa ovat olleet yritykselle olemattomat. Raha liikkuu yritykseen päin käytännössä samassa ajassa riippumatta siitä lähteekö myyntilasku paperisena vai verkkolaskuna. Myös säästöt tulostus- ja postituskuluissa ovat verrattain pieniä varsinkin kun huomioidaan sähköisten järjestelmien yrityksille tuomat kustannukset. (Lahti & Salminen 2008, 74.)

Toinen suuri sähköistämistä hidastanut asia on järjestelmien uusiminen ja kehittäminen. Laskujen sähköistäminen on monissa yrityksissä vaatinut suuria kehityspanostuksia järjestelmiin, varsinkin silloin, kun yritykselle ei riitä täysin standardin mukainen paketti vaan järjestelmää joudutaan räätälöimään yrityksen tarpeiden mukaan. (Lahti & Salminen 2008, 74.) Näin ollen sähköiseen laskutukseen siirtyminen on ollut käytännössä hyvin hankalaa ja työlästä ja se on vähentänyt yritysten mielenkiintoa siirtymistä kohtaan. Nyt kun yhä useammat yritykset ovat ottaneet käyttöön sähköisiä järjestelmiä, ovat myös järjestelmien tarjoajat valmiimpia siirtymään ja heillä on tarjota asiakkailleen monipuolisempia järjestelmiä.

Yrityksen miettiessä motiivejaan verkkolaskuun siirtymisessä, sen täytyy ajatella muutakin kuin vain taloudellista hyötyä. Hyödyt ovat nimittäin paljon muutakin kuin suoria kustannussäästöjä. Ne voivat olla esimerkiksi uusien, järkevämpien toimintatapojen löytämistä, tietojärjestelmien tehokkaampaa hyödyntämistä, asiakaspalvelun parantumista sekä henkilöstöresurssien vapautumista tuottavampiin tehtäviin. (Kurki ym. 2011, 29.)

Ainoastaan suurten yritysten käytössä olevat taloushallinnon järjestelmät, jotka mahdollistavat sähköisen laskutuksen, eivät tee yritysten keskinäisestä liiketoiminnasta tehokasta ja sujuvaa. Päinvastoin. Moni tavarantoimittaja ja aliurakoitsija on pieni yritys, jolta puuttuu valmius verkkolaskujen vastaanottamiseen ja lähettämiseen. He eivät ole automatisoineet talousprosessejaan ja nämä vaikutukset heijastuvat negatiivisesti myös suurten yritysten toimintaan. Pk-yritysten saaminen automatisoitujen talousprosessien piiriin on tämän hetken keskeisin tekijä yritysten välisen verkkolaskun ja tehokkaan taloushallinnon lopulliselle läpimurrolle. (Basware 2012.)

#### 4.3 Pk-yritykset

Erityisesti pienten yritysten siirtyminen sähköisiin laskuihin on ollut hidasta. Vuonna 2011 pienistä yrityksistä vain 29 % käytti sähköistä laskutusta Elinkeinoelämän keskusliiton ja Finanssialan keskusliiton vuonna 2011 tekemän tutkimuksen mukaan vastaava luku suurilla yrityksillä oli 75 %. (Taloussanomat 2012.)

Pk-yritys on lyhenne sanoista pienet ja keskiuuret yritykset. EU-komission määritelmän mukaan pk-yritys on yritys, jossa työskentelee vähemmän kuin 250 työntekijää ja jonka liikevaihto on enintään 50 miljoonaa tai taseen loppusumma enintään 43 miljoonaa euroa. Pk-yrityksen tulee myös täyttää peruste riippumattomuudesta eli yritys on riippumaton, jos mikään suuryritys tai konserni ei omista sen pääomasta tai äänivaltaisista osakkeista 25 % tai enemmän. (Euroopan komissio 2006.) Pienyritys määritellään yritykseksi, jossa henkilöstön määrä on alle 50 henkilöä ja jonka liikevaihto tai taseen loppusumma ei ylitä 10 miljoonaa euroa. Mikroyritys taas on yritys, jonka henkilöstön määrä on alle 10 henkilöä ja jonka liikevaihto tai taseen loppusumma ei ylitä 2 miljoonaa euroa. (Euroopan komissio 2006.)

Baswaren mukaan paperilaskut sekä paperiin perustuva taloushallinto tulevat yrityksille kalliiksi. Manuaaliset prosessit ovat tehottomia, syövät paljon aikaa ja rahaa ja ovat virhealttiita. Modernit taloushallinnon järjestelmät mahdollistavat muun muassa sähköisen laskutuksen ja ne ovatkin olleet jo pidemmän aikaa suurten yritysten apuna. Tarjonta ei ole välttämättä sopinut pk-yrityksille joko liian korkeiden kustannusten vuoksi tai vain siksi, että pienissä yrityksissä ei ole käytettävissä tarvittavia resursseja mitä tulee esimerkiksi osaamiseen ja järjestelmänhallintaan. (Basware 2012.)

”Kallis hinta ja vääränlainen tarjonta ovat jarruttaneet pk-yritysten taloushallinnon automatisointia. Tämä on näkynyt selvästi myös omat talousosastonsa jo automatisoineissa suuryrityksissä. Omia järjestelmiä ei voida hyödyntää maksimaalisesti, jos laskuja saapuu edelleen perinteisen postin kautta paperisina.” (Basware 2012.) Aikaisemmin palveluntarjoajat ovat kehittäneet järjestelmiään enimmäkseen vastamaan suurten yritysten tarpeita, sillä suuryrityksillä on ollut käytettävissään siirtymiseen tarvittavat resurssit ja varat. Nyt kun markkinat ovat kypsät, halu laajentaa ja kehittää järjestelmiä myös pienempien yritysten tarpeisiin on suuri. Tihilän mukaan pk-yritysten tilanne on johtunut nimenomaan siitä, ettei niille ole ollut tarjolla sopivia ratkaisuja ja tämän takia vain pieni osa yrittäjistä tarjoaa laskujansa sähköisesti ja tämän vuoksi myöskään suuret yritykset eivät saa järjestelmistään irti maksimaalista hyötyä. Sähköisen laskutuksen leviämisen vauhdittamiseksi tarvittaisiin erityisesti pienille toimijoille enemmän käytännönläheisiä ohjeita, malleja ja neuvontaa siitä, kuinka sähköisen laskutuksen kanssa tulisi toimia. Ne pitäisi olla helposti lähestyttävissä ja kaikkien saataville, jotta kynnys hankkiutua koulutukseen tai saada tietoa ei olisi enää niin suuri.

## 5 Sähköinen laskutus pienyrittäjälle

Tämän tutkimuksen tutkimuskysymyksiä olivat kuinka pienyrittäjä tulee selviytymään siirtymisestä kohti sähköistä laskutusta ja mitä asioita yrittäjä pitää siirtymisessä haastavana. Tutkimus on toteutettu toimeksiantona pienelle kuljetusalan mikroyritykselle, joka oli juuri alkanut hoitaa itse omaa laskutustaan. Tutkimuksen lähtökohtana oli laskutusjärjestelmän hankinta, jota voi käyttää sähköisten laskujen lähettämiseen. Tutkimuksen tavoitteena oli kartoittaa vaihtoehtoja, joita markkinoilta pienyrittäjälle löytyy, valita yrittäjälle sopiva ohjelmisto, ottaa järjestelmä käyttöön sekä haastatella yrittäjää hänen kokemuksistaan laskutusjärjestelmästä jonkin aikaa käyttöönoton jälkeen. Lisäksi pohdittiin ongelmia, joita matkanvarrella tuli vastaan ja asioita, jotka yrittäjä kokee haastavaksi sähköiseen laskutukseen siirryttäessä.

Tutkimus toteutettiin haastatteleamalla yrittäjää muutamaan otteeseen syksyn ja kevään aikana sekä havainnoimalla uutta laskutusjärjestelmää sekä yrittäjän laskutusprosessia kyseisellä järjestelmällä. Haastatteluiden runko perustui kysymyksiin (liite 1), joiden pohjalta keskusteltiin. Havainnointi on ollut yrittäjän, jolle tietotekniikka ja erilasten ohjelmistojen käyttö on vierasta, toiminnan seuraamista. Yhtenä havainnoinnin osana olin mukana järjestelmän valinta- ja hankintaprosessissa sekä niihin liittyvissä vaiheissa. Näitä vaiheita olivat yritysten etsiminen Internetistä, ohjelmistojen vertailu sekä tarjouspyyntöjen lähettäminen. Lisäksi seurasin ohjelmiston asennusta sekä laskutusprosessia laskutusjärjestelmällä yksityiskohtaisesti.

### 5.1 Yrityksen siirtyminen kohti sähköistä laskutusta

Työssäni perehdyin pieneen, yhden hengen kuljetusalan mikroyritykseen, joka hoitaa laskutuksensa itse ja toimittaa laskut kirjanpitäjälleen yrityksen kirjanpitoon tallennettaviksi. Yrittäjä on vasta hetki sitten siirtänyt laskutuksensa omalle vastuulleen, sillä hän oli aiemmin ulkoistanut sen toiselle toimijalle. Nyt hän tekee kaikki laskunsa itse, ja seuraa itse myös avoimia laskuja. Perinteisen Excel-pohjan sijaan yrittäjä päätti sähköistä laskutusta silmällä pitäen hankkia laskujensa laatimiseen kunnollisen laskutusjärjestelmän. Yrittäjän suurin asiakas vastaanottaisi mielellään laskunsa sähköisenä, joten paine sähköistämiseen on jo olemassa.

Yrittäjä päätyi hankkimaan laskujensa laatimiseen Passeli-järjestelmän. Järjestelmä hankittiin sähköistä laskutusta ajatellen, sillä järjestelmään on mahdollista hankkia lisäominaisuus, joka mahdollistaa laskujen sähköisen lähettämisen lähitulevaisuudessa. Sähköiseen laskutukseen ei vielä siirrytty, mutta sitä on mietitty ja yrittäjä on tiedostanut, että siirtyminen on



lähitulevaisuudessa edessä ja sen takia uuden järjestelmän hankkiminen oli ajankohtaista. Kalliiseen laskutusohjelmaan ei olisi investoitu ilman painetta sähköiseen laskutukseen siirtymisestä. Investointi oli kuitenkin tarpeen, koska sähköinen lasku saattaa olla edellytys yhteistyön jatkumiselle tulevaisuudessa.

## 5.2 Sähköisen laskutusjärjestelmän valinta

Yrittäjän haastattelussa kävi ilmi, että yrittäjä pitää sähköiseen laskutukseen siirtymistä investointina kalliina ja hankalana. Järjestelmät ovat kalliita, eikä niitä hankittaisi ilman edessä olevaa sähköiseen laskutukseen siirtymistä. Yrittäjän mukaan paine siirtyä lähettämään sähköisiä laskuja on suuri, sillä yrittäjän suurin asiakas on alkanut vaatia yhteistyökumppaneiltaan laskuja sähköisessä muodossa. Yrittäjällä ei ollut tarjonnasta paljoakaan tietoa, sillä järjestelmiä on mainostettu huonosti pienille yrityksille, toimijat ovat keskittyneet tähän asti vain isoihin yrityksiin. Pienten yritysten on itse täytynyt kartoittaa vaihtoehtoja ja olla aktiivisesti yhteydessä palveluntarjoajiin. Osa palveluntarjoajista ei havaintoni mukaan ollut kiinnostunut tarjoamaan tuotteitaan pienyrityksille, osa taas oli hyvinkin palveluallttiita. Vertailu on kuitenkin hankalaa eri tarjoajien välillä, koska hinta, ohjelmiston ominaisuudet ja tuotetuki poikkeavat paljon toisistaan eivätkä välttämättä ole keskenään vertailukelpoisia. Ohjelmiston valintaan kannattaa kuitenkin paneutua kunnolla, jos haluaa välttyä ongelmilta. Huolellisella ohjelmaan perehtymisellä varmistetaan, että ohjelma vastaa yrittäjän tarpeita, ei ole liian monimutkainen käyttää ja sisältää juuri ne ominaisuudet ja palvelut, joita yrittäjä tarvitsee. Myös hintaan, käyttökustannuksiin sekä ohjelmiston kattavuuteen kannattaa kiinnittää huomiota.

	Yritys A	Yritys B	Yritys C
Ohjelmiston sisältö	Kattava	Kattava	Perus
Ohjelmiston muunneltavuus	Lisäosia saatavissa	Rajoitettu	Lisäosia saatavissa
Ohjelmiston tarjoama tuki	Hyvä (sis. ohjelmiston päivitykset)	Kohtalainen	Kohtalainen
Helppokäyttöisyys	Yksinkertainen käyttää	Sivujen perusteella yksinkertainen käyttää	Sivujen perusteella yksinkertainen käyttää
Hinta	Kohtuullinen	Kallis	Kohtuullinen
Käyttökustannukset	Kohtuulliset	Ei tiedossa	Kohtuulliset

Taulukko 1: Ohjelmistojen vertailukriteerit

Yrittäjä halusi pankkiriippumattoman välittäjän, joten pankit eivät olleet vaihtoehtona, vaikka heiltäkin vertailun vuoksi tarjousta kysyttiin. Yrittäjä toivoi ohjelmistolta erityisesti helppokäyttöisyyttä, kohtuullista hintaa sekä hyvää tukipalvelua. Palveluntarjoajista kartoitettiin

Internetin avulla muutamia pienyrittäjälle sopivia yrityksiä, joihin otettiin sähköpostin välityksellä yhteyttä. Ohjelmistoja vertailtiin palveluntarjoajien Internet-sivuilta löytyvän tiedon avulla, huomiota kiinnitettiin erityisesti ohjelmistojen sisältöjen eroavaisuuksiin, ohjelmiston tarjoamaan tukeen sekä tietenkin hintaan (taulukko 1). Vertailun avulla pyrittiin löytämään potentiaalisia ohjelmistoja, joiden sisältö vastasi mahdollisimman hyvin yrittäjän tarpeita ja toiveita ja hinta oli kohtuullinen. Tämän yrittäjän kohdalla tuen saannille annettiin valinnassa paljon painoarvoa, sillä yrittäjä halusi olla mahdollisimman varma siitä, että ohjelmiston käyttöönotto ei ole riski ja käyttöönotto sekä ohjelmiston käyttöön opettelu vie mahdollisimman vähän ylimääräistä aikaa. Tukipalvelun varmistamisella pyrittiin minimoimaan turhien virheilmoitusten kanssa painiminen. Kun potentiaaliset ohjelmistot oli löydetty, lähestyttiin palveluntarjoajia sähköpostilla ja pyydettiin tarjousta ohjelmistosta. Passelilta kiinnostuttiin heti ja tarjottiin yrittäjän tarpeisiin soveltuvaa järjestelmää kilpailukykyisellä hinnalla. Toisenkin vastaus saatiin, mutta Passelin tarjous ja ohjelmiston sisältö vastasivat paremmin yrittäjän toiveita, joten se valittiin. Pienemmistä operaattoreista yhdestä ei koskaan kuulunut mitään.

Liitteiden välittäminen Passelilla onnistuu, mutta siihen tarvitaan vielä edistyneempi versio, joka on huomattavasti kalliimpi. Tässä yrityksessä liitteiden lähettäminen laskujen yhteydessä ei ole välttämätöntä, joten siinä säästettiin. Yrittäjä voi jättää kuormakirjat suoraan asiakkaalleen, josta tämä voi tarkistaa laskun oikeellisuuden.

Yrittäjä päätyi valitsemaan Passeli-ohjelman, sillä siinä oli hyvä tuki, mahdollisuus sähköiseen laskuun ja hintataso kohtuullinen. Passelilta pystyi hankkimaan joustavasti omien tarpeidensa mukaisen ohjelmiston, jota pystyy esimerkiksi liiketoiminnan kasvaessa laajentamaan. Passelilta oltiin myös heti yhteydenoton jälkeen kiinnostuneita yrittäjästä. Pienten firmojen kohdalla tuen saaminen on iso kysymysmerkki. Järjestelmän tuki on olennainen asia toimivuuden ja tehokkuuden kannalta, jos ongelmia ilmenee, joten siihen kannattaa kiinnittää huomiota. Yrittäjä oli myös kuullut Passelista hyviä kokemuksia, jotka vain vahvistivat päätöstä juuri tämän järjestelmän käyttöönotosta.

Pienyrittäjän voi olla vaikea vielä tällä hetkellä löytää vaihtoehtoja sähköisen laskutuksen palveluntarjoajista. Yrittäjän on oltava itse aktiivinen ja oltava yhteydessä myyjiin eikä lanistua vaikkei heti saisi vastausta. Uskon, että nyt kun suurten yritysten tarpeet ovat kohtuullisen hyvin tyydytetty ja heidän tarpeisiinsa soveltuvia järjestelmiä on markkinoilla paljon, palveluntarjoajat alkavat etsiä uusia asiakkaita. Näitä uusia asiakkaita löytyisi paljon juuri pien- ja mikroyrityksistä ja mielestäni palveluntarjoajien kannattaisi alkaa soveltaa ohjelmistojaan yhä enemmän tälle asiakasryhmälle sopiviksi. Valinnanvaraa on pienyrittäjillä vielä rajallisesti, mutta tulevaisuudessa palveluntarjoajat tulevat todennäköisesti vielä taistelemaan pienyrittäjien huomiosta, he ovat kuitenkin jopa suurempi asiakaskunta kuin isot yrityk-

set. Puhumattakaan sähköisen laskutuksen hyödyttömyydestä suurille yrityksille, jolleivät kaikki sidosryhmät sähköistämiseen osallistu.

### 5.3 Sähköisen laskutusjärjestelmän käyttöönotto

Haastateltaessa yrittäjää laskutusjärjestelmän käyttöönoton jälkeen käy ilmi, että hän on ollut tyytyväinen hankintaansa. Passeli-järjestelmä on vastannut yrittäjän tarpeita hyvin, toiminut ongelmitta ja ollut erittäin helppo käyttää. Hankintavaiheessa oli järjestelmän myyjä palveluultis, asiantunteva sekä kiinnostunut yrittäjän toiminnasta ja oli aktiivisesti läpi hankintaprosessin yhteydessä yrittäjään. Myyjä kiinnostui heti kun tarjouta pyydettiin ja oli välittömästi yhteydessä yrittäjään. Kun järjestelmä päätettiin Passelilta hankkia, oli Passelin edustaja aktiivinen läpi koko hankintaprosessin asennuslevyn lähettamisestä, ohjelman toimimiseen saakka ja oli usein yhteydessä yrittäjään puhelimitse. Asennus ja käyttöönotto olivat nekin helppoa. Palveluntarjoaja lähetti asiakkaalle asennuslevykkeen ja ohjeen, jonka mukaan ohjelma oli helppo asentaa. Yrittäjä myös koki asennuslevykkeen hyvänä asiana, sillä hänen mielestään levyke on helpompi ja turvallisempi tapa kuin esimerkiksi ohjelman lataaminen Internetistä, sillä ohjelman voi levyltä ladata uudelleen, jos tietokone esimerkiksi hajoaa.

Passeli oli valinnassa vahvoilla myös siksi, että se on tunnettu ohjelmisto ja se on kehittänyt ohjelmistojaan jo kauan, joten niiden uskottiin olevan toimivia ja luotettavia. Tähän mennessä yrittäjällä ei ohjelman käyttämisessä ongelmia ole ollutkaan. Riski joutua uuden, pienemmän yrityksen koekaniiniksi heidän testatessaan ohjelmistojaan olisi ollut yrittäjän mielestä liian riskialtista ja aikaa vievää. Tuen saaminen olisi myös voinut olla pienissä yrityksissä vaikeaa. Yrittäjä osti Passelilta järjestelmän mukana tukipaketin, joka mahdollistaa tuen saamisen puhelimitse tai sähköpostin välityksellä milloin vain ongelmia syntyy. Tukipalvelu on suomenkielinen ja kattaa myös kaikki järjestelmään tulevat päivitykset, kuten esimerkiksi vuodenvaihteen arvonlisäveromuutoksen aiheuttamat muutokset. Tukipalvelun vuosimaksu on edullinen ja varmistaa sen, ettei yrittäjä joudu kamppailemaan virhetilanteiden kanssa yksin ja tuen saa aina nopeasti.

Järjestelmä on erittäin helppokäyttöinen, johon yrittäjä on ollut tyytyväinen. Ohjelma on rakennettu sekä toimimaan että näyttämään yksinkertaiselta ja soveltuu hyvin yrittäjälle. Yrittäjällä ei ole aikaa eikä välttämättä mielenkiintoakaan alkaa atk-insinööriksi, joten yksinkertaisuus on näillä markkinoilla valttia.

Vaikka sähköiseen laskutukseen ei yrityksessä vielä siirrytty, myös sähköisten laskujen lähettäminen on järjestelmällä helppoa ja kustannustehokasta. Yrittäjä maksaa vain laskuista, jot-

ka oikeasti lähettää. Laskut laaditaan järjestelmällä aivan samalla tavalla kuin nyt ja kun lasku halutaan lähettää sähköisenä, valitaan vain sähköinen lähetys. Yrittäjä ostaa sähköisiä laskuja varten postimerkkejä, joilla hän maksaa sähköisesti lähtevän laskun. Lasku tallentuu järjestelmään avoimeksi laskuksi samalla tavalla kuin tulostetutkin laskut ja laskun kuva on mahdollista tulostaa ulos mappiarkistointia varten.

Passeli lähettää verkkolaskut yhteistyössä sanomanvälitysyhtiö Apix Messaging Oy:n kanssa. Passeli on tehnyt sähköiseen laskutukseen siirtymisen käyttäjilleen erityisen helpoksi. Yrittäjän ei tarvitse itse seurata, ketkä hänen asiakkaistaan vastaanottavat verkkolaskuja vaan välittäjä, Apix Messaging Oy, lähettää laskut eteenpäin asiakkaille juuri siinä muodossa, jossa he haluavat laskut vastaanottaa. Eli joko paperisena tai sähköisenä. Käyttäjän tarvitsee vain lähettää laskut sähköisesti verkkopostimerkkejä käyttäen ja välittäjä hoitaa loput.

#### 5.4 Yrittäjän laskutusprosessi

Ohjelmiston hankintaprosessin sekä asennuksen jälkeen oli aika opetella ohjelmiston käyttöä. Seurasin järjestelmän toimintaa ja laskutusprosessia yrittäjän toimesta. Ensimmäisenä vaiheena, järjestelmän asennuksen jälkeen, oli ohjelmistoon tutustuminen. Mistä ohjelman pikakuvake löytyy, miten kirjaututaan sisään ja miltä avausikkuna näyttää. Yrittäjältä tuntui ensin hieman hankalalta käyttää ohjelmaa, jossa käytettävät kuvakkeet poikkesivat tavallisten toimisto-ohjelmien kuvakkeista, mutta tavallisimmat komennot löytyivät kuitenkin nopeasti.

Kun tarvittavat komennot olivat löytyneet, yrittäjä perusti järjestelmään ensimmäisen asiakkaan ja pienen harjoittelun jälkeen asiakastunnuksen luonti onnistui. Ohjelma etenee loogisesti ja mahdolliset virheet on helppo korjata. Ohjelmistossa on myös hyvät opastustoiminnot käyttäjälle. Kun asiakas oli luotu, teki yrittäjä asiakkaalle ensimmäisen laskun. Laskun luominen oli helppoa ja ainoa hieman mietintää vaatinut kohta oli laskun tulostaminen, kun oikeaa painiketta ei meinannut löytyä. Tämäkin ongelma saatiin kuitenkin ratkaistua ohjepalkin avulla ja tulostuksen jälkeen lasku lähetettiin asiakkaalle paperisena postitse. Lasku kirjautui järjestelmässä laskujen seurantaan ja näkyi siellä avoimena. Kun suoritus verkkopankkiin saapui, kohdistettiin suoritus käsin laskulle. Suorituksen kohdistaminen on yksinkertaista varsinkin, kun suoritukset ovat tähän mennessä olleet aina täysimääräisiä.

Vuodenvaihteessa seurasin myös arvonlisäveroprosenttien muuttumisen aiheuttamaa ohjelmiston päivitystä. Uudet arvonlisäveroprosentit tuli ladata ohjelmaan ja se onnistui vaivattomasti. Päivityksestä saapui yrittäjälle erillinen sähköposti, jossa oli ohjeet miten tulee toi-

mia. Päivitys tapahtui Internetin välityksellä, josta ohjelma latsi uudet arvonlisäprosentit käytettäviksi.

Tällä hetkellä yrittäjä laatii laskunsa manuaalisesti järjestelmää käyttäen, tulostaa laskut ja postittaa ne asiakkaille. Järjestelmään on tallennettu asiakasrekisteri, jonka avulla vanhoille asiakkaille on helppo laatia uusia laskuja vanhoja laskuja kopioimalla. Laskun ulkonäkö pysyy samanlaisena ja sisältää kaikki laskussa tarvittavat pakolliset tiedot laskusta toiseen. Laskulle ei parhaassa tapauksessa tarvitse muuttaa kuin laskun summa.

Laskun laatimisen ja postittamisen jälkeen yrittäjä seuraa verkkopankistaan milloin asiakkaan suoritus näkyy tilillä ja sen jälkeen manuaalisesti kohdistaa suorituksen Passeli-järjestelmässä olevalle laskulle, jolloin lasku kuittaantuu maksetuksi ja myyntireskontra pysyy järjestelmässä ajan tasalla. Lasku tulostetaan ja viedään kirjanpitäjälle, jotta hän voi manuaalisesti kirjata laskun omaan kirjanpitojärjestelmäänsä. Yleensä laskut toimitetaan kirjanpitäjälle aina sitä mukaan kun ne tehdään. Näin kirjanpitäjä pysyy yrityksen saatavista ajan tasalla ja pystyy jaksottamaan työtään, jolloin työt eivät kasaannu kuun lopulle. Kirjanpitäjä tutkii yrityksen tiliotteet ja kohdistaa laskut maksetuiksi omassa järjestelmässään. Jos yrittäjän ja kirjanpitäjän käyttämät järjestelmät keskustelisivat keskenään ja yrittäjän tekemät laskut siirtyisivät suoraan kirjanpitäjän järjestelmään samalla kertaa kun yrittäjä itse laatii laskut, välttyttäisiin kahdenkertaiselta työltä. Lisäksi jos verkkopankki olisi yhdistetty laskutusjärjestelmän kanssa, voisi verkkopankkiin tulleet suoritukset kirjautua suoraan laskutusjärjestelmään ja kohdistaa laskut maksetuiksi.

Yrittäjä tulostaa laskun kolmeen kertaan. Alkuperäinen tulostetaan ja postitetaan asiakkaalle. Yksi tulostetaan ja viedään kirjanpitäjälle. Yksi tulostetaan ja arkistoidaan omaan mappiin. Passeli - järjestelmä arkistoi laskut sähköisesti, mutta yrittäjän luottamus pelkästään sähköiseen arkistointiin on huono, lähes olematon. Tietotekniikkaan ei luoteta ja laskujen säilyvyys halutaan varmistaa mapittamalla ne vanhaan, totuttuun ja turvalliseen tapaan, jolloin ne vievät paljon arkistointi tilaa ja kuluttavat turhaa paperia.

Laskutusjärjestelmä numeroi yrittäjän laskut automaattisesti juoksevaan järjestykseen sekä generoi laskuille viitenumerot. Järjestelmän avulla yrittäjän on helppo etsiä ja seurata laskujaan. Yrittäjän on myös helppo seurata avoimia laskuja reaaliajassa, jos pankin tiliotteella olevat suoritukset on kohdistettu avoimiin laskuihin. Myös asiakaskohtaisen reskontran seuraaminen on helppoa ja mahdollista.

## 5.5 Sähköisen laskutuksen tulevaisuus ja suurimmat haasteet pienyrityksessä

Haastattelussa yrittäjä kertoi, ettei usko sähköiseen laskutukseen siirtymisen tuovan yritykselle lainkaan kustannussäästöjä, ainakaan nopealla aikavälillä. Päinvastoin kustannukset saattavat jopa kasvaa. Yrittäjä lähettää noin 10-15 laskua kuukaudessa, jolloin järjestelmän hankintahintaa ajatellen tulee yhden laskun lähettäminen ainakin aluksi kalliiksi. Tämän lisäksi yrittäjän täytyy vielä ostaa sähköinen postimerkki, joka liikkuu samoissa hinnoissa normaalin postimerkin kanssa. Yrittäjän suurin asiakas kuitenkin vaatii toimittajiltaan sähköistä laskua, joten yrittäjä näkeeärkevimpänä ratkaisuna siirtyä toimittamaan laskut sähköisinä. Suurimman asiakkaan kanssa on sovittu, että laskutuskausi on kaksi viikkoa, joten asiakkaalle lähtee lasku kaksi kertaa kuukaudessa joka kuukausi. Yrittäjä näkee sähköiseen laskutukseen siirtymisen palveluna suuria yrityksiä kohtaan, jotta he pystyisivät hyödyntämään täysin omia järjestelmiään.

Yrittäjä kertoo, että aluksi häntä arvelutti uuden järjestelmän käyttöönoton ja käyttämisen vaatima aika. Hän kuitenkin koki omien sanojensa mukaan positiivisen yllätyksen ohjelmiston asennuksen ja käyttämisen sujuessa ongelmitta ja helposti. Laskutus on yrittäjälle elintärkeä toiminto, mutta siihen ei ole käytettävissä suuria resursseja. Yrittäjä ei halua käyttää laskutukseen turhaa aikaa, sillä se on pois hänen vapaa-ajastaan. Yrittäjä kokee joutuvansa pois omalta mukavuusalueeltaan sähköiseen laskutukseen siirtyessään. Jo pelkkä sähköisen laskutusjärjestelmän hankkiminen oli suuri askel kohti sähköistämistä. Perinteisen postin kautta postitetut laskut tuntuvat tutulta ja turvalliselta ja postin toimintaan luotetaan. Postittamalla laskut yrittäjä voi olla varma, että lasku myös tavoittaa loppuasiakkaan. Yrittäjä myös hieman vierastaa tietotekniikan varassa toimivaa laskutusta, sillä tietotekninen osaaminen ei yrittäjällä ole huipussaan. Kysyttäessä sähköiseen laskutukseen liittyvästä koulutuksesta, yrittäjä oli sitä mieltä, että koulutus voisi olla tarpeellinen, mutta aika ei välttämättä siihen riitä. Koulutusta voi lisäksi olla vaikea saada tai löytää.

Yrittäjä ei ole vielä täysin luottavainen sähköisten järjestelmien toimivuuteen, vaikka yrittäjän järjestelmä on toiminut tähän saakka moitteettomasti. Yrittäjällä on ennakoluulonsa sähköisesti lähetettäviä laskuja kohtaan. Jotta yhden laskun saa sähköisesti eteenpäin saattaa edessä olla kymmenittäin virheilmoituksia, joiden kanssa väkisinkin tuhraantuu aikaa. Kun laskun saa vihdoin lähetettyä eteenpäin, saa yrittäjä jännittyneenä odottaa, meneekö lasku koskaan asiakkaalle asti. Nyt pitäisi rohkeasti kokeilla mitä tapahtuu, kun ensimmäinen sähköinen lasku lähetetään. Siitä yrittäjä on iloinen, että apu on tukipaketin hankinnan takia aina lähellä. Asenne on yksi suuri tekijä pienyrityksien sähköiseen laskutukseen siirtymisen vastustamisessa. Ennakoluulot sekä se, ettei järjestelmien käytön oppimisen eteen olla valmiita tekemään töitä, tekevät niiden käyttöönotosta hankalaa.

## 6 Kehitysehdotukset

Yrittäjällä on nyt ohjelma, jonka avulla sähköinen laskutus on mahdollista. Yrittäjä laskuttaa isoja yrityksiä, jotka toivoisivat yhteistyökumppaneiltaan sähköisiä laskuja, joten tarve sähköiseen laskutukseen siirtymiseen on olemassa. Kun mahdollisuus ja tarve sähköiseen laskutukseen siirtymiseen on, pitäisi sähköistä laskutusta alkaa mahdollisimman pian aktiivisesti hyödyntämään. Vaikka sähköinen laskutus otetaankin käyttöön, se ei kuitenkaan vielä poista kaikkia manuaalisia vaiheita eikä kaksinkertaista työtä ja tähän epäkohtaan kehitysehdotukseni puuttuvat.

Yrittäjän laatiessa laskut laskutusohjelmallaan ja kohdistessaan asiakkaiden suoritukset järjestelmään avoimille laskuille, pystyy yrittäjä helposti seuraamaan laskujaan ja niiden maksua. Yrittäjä kuitenkin tulostaa laskut ja toimittaa laskut paperisena kirjanpitäjälleen, joka tallentaa laskut uudelleen omaan kirjanpitojärjestelmäänsä. Jotta prosessi saataisiin mahdollisimman tehokkaaksi ja sähköisen laskutuksen alkaessa manuaaliset vaiheet saataisiin minimoitua, tulisi yrittäjän ja kirjanpitäjän ohjelmistojen olla yhteydessä toisiinsa. Yrittäjän laatimien laskujen ollessa siirtovalmiina, voisi ne siirtää sähköistä kanavaa pitkin myös kirjanpitäjän järjestelmään. Tämä asia olisi hyvä selvittää molempien ohjelmien palveluntarjoajilta ja räätälöidä yhteydet toimimaan yhteen kun se on ajankohtaista. Tällöin välttyttäisiin turhulta, kahdenkertaiselta työltä sekä laskujen turhalta tulostamiselta. Tämä myös nopeuttaisi kirjanpitäjän työtä, sillä hänen ei tarvitsisi odottaa milloin yrittäjä toimittaa laskut hänelle.

Tällä hetkellä yrittäjä joutuu seuraamaan saapuneita suorituksia verkkopankistaan ja kohdistaa manuaalisesti laskun maksetuksi, kun asiakkaan suoritus on tilille saapunut. Tulevaisuudessa kannattaisi selvittää pystyisikö asiakkaiden suoritukset kohdistamaan verkkopankista automaattisesti järjestelmässä oleville laskuille. Tällöin mentäisiin jälleen yksi askel kohti täysin sähköistä ja tehokasta prosessia, kun yksi manuaalinen vaihe poistuisi. Jos toiminto vaatisi esimerkiksi ohjelman kehittyneemmän version tai kustannukset tulisivat muuten paljon nykyistä suuremmiksi, pitäisi miettiä onko hyöty niin suuri, että siihen kannattaa suuria summia investoida. Yrittäjällä ei kuitenkaan ole kuukaudessa niin paljoa laskuja eikä myöskään suorituksia, että ajansäästö menisi tässä kustannussäästöjen edelle. Jos kirjanpitäjän ja yrittäjän järjestelmien välille saataisiin yhteys, voisi laskut kuittaantua maksetuiksi myös kirjanpitäjän järjestelmässä, jos tiedot ohjelmoitaisiin siirtyväksi järjestelmästä toiseen esimerkiksi yöajossa.

Yksi olennainen hyöty, jonka sähköisen laskutuksen avulla voi saavuttaa, on sähköinen arkistointi. Sähköisen arkiston avulla voidaan säästää paperia, luontoa ja tilaa, kun laskuja ei tarvitse tulostaa paperille ja arkistoida mappiin. Koska luottamuspuola sähköistä arkistointia kohtaan on suurin syy mappiarkistoinnin käyttöön, voitaisiin miettiä miten teknistä turvallisuutta

voisi parantaa. Paperiarkistosta päästäisiin eroon, jos yrittäjä saataisiin luottamaan tietotekniikkaan, joten varmuuskopioinnin suunnitteluun kannattaisi panostaa. Tietoturvallisuutta voitaisiin parantaa esimerkiksi hankkimalla irrallinen kovalevy, jolle laskut voisi tallentaa.

Aiheesta voisi tehdä paljon mielenkiintoisia jatkotutkimuksia. Mielenkiintoista olisi esimerkiksi tutkia, minkälaisia muita vaihtoehtoja pienyrittäjällä on toteuttaa sähköistä laskutusta. Sähköisen arkiston toimivuudesta ja luotettavuudesta saisi hyvän jatkotutkimusaiheen, sillä sähköinen arkistointi on hyödyllinen sähköisen laskutuksen tuoma hyöty ja sitä kannattaisi alkaa myös pienyrittäjien hyödyntää.

## 7 Johtopäätökset ja yhteenveto

Sähköinen laskutus yleistyy hitaasti pienissä ja keskisuurissa yrityksissä. Yrittäjä kokee verkkolaskutukseen siirtymisen kalliiksi, hankalaksi ja aikaa vieväksi. Järjestelmien koetaan toimivan alkeellisesti ja keskustelevan keskenään huonosti. Verkkolaskuun siirtyminen ei tuo suuria kustannussäästöjä, eikä ainakaan aluksi näyttäisi vähentävän työmäärääkään huomattavasti. Aluksi kustannukset voivat jopa kasvaa. Myös paperiset laskut syövät verkkolaskutuksen tuomia hyötyjä.

Pienyrittäjät hoitavat oman laskutuksensa, eikä heillä ole suuria resursseja käytettäväksi pelkkään taloushallintoon. Heillä on kirjanpitäjä, joka hoitaa kirjanpidon, mutta laskutuksesta he huolehtivat itse. Yrittäjän fokus on yrittämisessä ja laskutus on yrittäjälle sen tärkeydestä huolimatta ylimääräistä työtä, joka tehdään omalla vapaa-ajalla. Pienyrittäjä ei ole vakuuttunut sähköisen laskutuksen tuomista kustannussäästöistä, mutta ei myöskään yrittäjälle vähintään yhtä tärkeästä ajansäästöstä. Sähköisen laskutuksen mahdollistavat järjestelmät täyttävät ehkä suurten yritysten tarpeet, sillä heillä on työntekijöitä ja resursseja kehittää niitä, mutta pienyrittäjille järjestelmät toimivat vielä liian heikosti. Kehitys on menossa parempaan suuntaan, joten ehkä uusi, nuorempi sukupolvi saadaan huomaamaan sähköistämisen tuomat hyödyt, edellyttäen, että palveluntarjoajat saavat järjestelmänsä räätälöityä myös pk-yrityksille sopiviksi. Yrittäjien tulisi kokea saavansa sähköisestä laskutuksesta, ei ehkä suuria kustannussäästöjä, mutta ei lisäkustannuksiaakaan sekä nopeampaa ja tehokkaampaa laskutusta ilman lisääntyvää työtä.

Nuorelle sukupolvelle sähköisyys ja järjestelmien kanssa työskentely on luonnollista ja siihen on jo koulussa opittu. Vanhemmalle sukupolvelle takaraivoon iskostuneet tavat tehdä asiat niin kuin ne on aina tehty tuo hankaluuden siirtyä johonkin täysin uuteen ja tuntemattomaan. Myöskään atk-taidot eivät välttämättä ole huipussaan. Sähköisen laskutuksen vallankumoukseen tarvittaisiin siis suuri asennemuutos. Täysivaltainen sähköistäminen tulee viimeistään



kun suuret joukot vanhempaa sukupolvea jäävät pois työelämästä ja heidän tilalleen tulee yhä vain enemmän nuorempia tekijöitä. Uusi tietotekniikkaan syntynyt sukupolvi voi tuoda yritykseen uudentyypisen, sähköisyyden ympärillä toimivan toimintakulttuurin, jota vanhemman sukupolven on lähes mahdoton täysin omaksua.

Pienyrittäjä ei luota sähköisiin järjestelmiin eikä sähköisiin laskuihin. Hän ei luota, että laskut menevät sähköistä kanavaa pitkin perille, eikä luota tietotekniikan toimintaan. Sähköiseen arkistointiin ei luoteta, vaan sähköisen arkistoinnin lisäksi laskut arkistoidaan edelleen myös paperisina mappeihin. Tällä hetkellä koetaan, että sähköiseen laskutukseen kehitetyt järjestelmät toimivat edelleen alkeellisesti ja ne tuntuvat jääneen viime vuosituhannelle.

Vaikka yrittäjä siirtyisi käyttämään sähköistä laskutusta, kaikista manuaalisista ja paperia sisältävistä vaiheista ei kuitenkaan päästä eroon. Lasku on tulostettava ja toimitettava kirjanpitäjälle. Tehokkainta olisi, jos koko prosessi voitaisiin automatisoida niin, että yrittäjän ja kirjanpitäjän ohjelmistot kommunikoisivat keskenään ja tieto siirtyisi sähköisenä myös heidän välillään. Yrittäjän on myös hankala löytää tietoa eri palveluntarjoajista. Tarjontaan perehtymiseen saa kulumaan paljon aikaa ja vertailu eri vaihtoehtojen välillä voi olla hankalaa. Pelko siitä, että palveluntarjoajan mukaan helppokäyttöinen, riskitön ohjelmisto kalliilla hinnalla ei toimikaan toivotulla tavalla saa yrittäjän pelaamaan varmanpäälle. Yrittäjä ei halua aiheuttaa itselleen ongelmia miellyttääkseen suuria yrityksiä.

Verkkolaskutus on vielä tänä päivänä pienyrittäjälle arveluttava haaste, vaikka sähköiseen laskutukseen siirtyminen on yrittäjillä väistämättä edessä. Suuret yhteistyökumppaniyritykset vaativat verkkolaskua ja siirtymisen vauhdittamiseksi alkavat pyytää paperisesta laskusta erillistä maksua. Sähköinen laskutus on pienyrittäjälle kallis investointi, sillä muutoin kallista järjestelmää ei hankittaisi, vaikka se helpottaisikin yrittäjän laskutusta ja laskujen seuraamista.

Loppuyhteenvedon yrittäjän kokemuksen mukaan sähköinen laskutus on ideana hieno, mutta täysin sähköinen laskutusprosessi ei käytännössä toimi. Ainakaan vielä. Aika näyttää onnistuvatko palveluntarjoajat suurten yritysten tarpeet täytettyään tarjoamaan pienyrityksille heidän toiveitaan vastaavia, kustannuksiltaan kilpailukykyisiä sekä keskenään keskustelevia järjestelmiä.

## Lähteet

## Julkaistut lähteet

Heikkilä, T. 2008. Tilastollinen tutkimus. 7. uudistettu painos. Helsinki: Edita.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2010. Tutki ja kirjoita. 15-16. painos. Helsinki: Tammi.

Kurki, M., Lahtinen, M. & Lindfors, H. 2011. Verkkolasku käyttöön. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino.

Lahti, S. & Salminen, T. 2008. Kohti digitaalista taloushallintoa. Juva: WS Bookwell.

Ojasalo K., Moilanen, T. & Ritalahti, J. 2009. Kehittämistyön menetelmät - uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Helsinki: WSOYpro.

## Sähköiset lähteet

Basware 2012. Pk-yrityksille sopivien verkkolaskuratkaisujen yleistymisen jouhevoittaa myös suuryritysten taloushallintoa. Viitattu 28.11.2012.  
<http://www.basware.fi/ajankohtaista/uutiset/pk-yrityksille-sopivien-verkkolaskuratkaisujen-yleistyminen-jouhevoittaa-myo>

Basware 2012. Yritysten laskujen käsittely perustuu edelleen vahvasti paperiin. Viitattu 28.11.2012.  
<http://www.basware.fi/ajankohtaista/uutiset/yritysten-laskujenkasittely-perustuu-edelleen-vahvasti-paperiin>

Euroopan komissio 2006. Viitattu 1.12.2012.  
[http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/sme\\_definition/sme\\_user\\_guide\\_fi.pdf](http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/sme_definition/sme_user_guide_fi.pdf)

Kirjanpitolaki 1997. Viitattu 20.3.2013  
<http://www.edilex.fi/virallistieto/kilaohje/kirjanpito>

Taloussanomien 2012. Viitattu 1.12.2012.  
<http://www.taloussanomien.fi/uutiset/2011/05/17/pienet-yritykset-siirtyvat-laiskasti-sahkoisiin-laskuihin/20117000/12>

Tieke 2012. Viitattu 28.12.2012. <http://www.tieke.fi/display/Etusivu/TIEKE>

Verohallinto 2012. Viitattu 6.2.2013.  
<http://vero.fi/fi-FI>

## Julkaisemattomat lähteet

Yritys X 2012. Yrittäjän haastattelut 2012.

## Kuviot

Kuvio 1. Sähköisen taloushallinnon kehitys Suomessa (Lahti & Salminen 2008, 22) .....	12
Kuvio 2. Ostolaskujen kiertoprosessi (Kurki, Lahtinen & Lindfors 2011, 12. Mukautettu) .....	15
Kuvio 3. Myyntilaskutusprosessi (Kurki, Lahtinen & Lindfors 2011, 24. Mukautettu) .....	17

## Taulukot

Taulukko 1. Ohjelmistojen vertailukriteerit .....	25
---	----

## Liitteet

### Liite 1.

#### Teemahaastattelun runko

#### Haastattelukysymykset

1. Mitä mieltä olet sähköisestä laskutuksesta?
2. Koetko yrityksesi toiminnan kannalta sähköiseen laskutukseen siirtymisen ajankohtaiseksi ja tarpeelliseksi?
3. Koetko sähköisen laskituksen tuovan yritykselle hyötyjä? Esimerkiksi kustannussäästöjä?
4. Montako laskua yrityksesi lähettää keksimäärin kuukaudessa?
5. Mitä ominaisuuksia toivot sähköiseltä laskutusjärjestelmältä?
6. Mitkä koet sähköisen laskituksen suurimmiksi ongelmakohtiksi pienyrittäjän kannalta?